

Två arbetstagare har startat ett nytt, med arbetsgivaren konkurrerande, företag och därefter sagt upp sig. I det nya företaget har de använt sig av den tidigare arbetsgivarens databaser avseende vissa kontaktuppgifter. Fråga om arbetstagarna och det nya företaget brutit mot upphovsrättslagen och mot företagshemlighetslagen. Även fråga om arbetstagarna brutit mot lojalitetsplikten i anställningsförhållandet. Fråga också om beräkning av ekonomiskt skadestånd.

ARBETSDOMSTOLENDOM
2017-03-01
StockholmDom nr 12/17
Mål nr B 128/15**KLAGANDE**

1. eVero AB, 556850-7346, Box 7072, 402 32 Göteborg
2. U.K.G. i Göteborg
3. C.Y. i Västra Frölunda

Ombud för 1-3: advokaten Mikael Karlsson, Advokatbyrå Gulliksson AB,
Box 1166, 251 11 Helsingborg

MOTPART

Qualitative and Quantitative Fieldwork Service (QQFS) AB,
556599-3275, J A Wettergrens gata 5, 421 30 Västra Frölunda
Ombud: advokaterna Charlotte Forssander och Yohanna Öhrnegård,
Advokatfirman Vinge KB, Box 11025, 404 21 Göteborg

SAKEN

skadestånd m.m.

ÖVERKLAGAD DOM

Göteborgs tingsrätts dom den 5 juni 2013 i mål T 15952-11

Tingsrättens dom, se bilaga.

Målet i tidigare instanser

Qualitative and Quantitative Fieldwork Service (QQFS) AB – nedan QQFS – förde vid Göteborgs tingsrätt talan mot eVero AB (eVero), U.K.G., C.Y. och E.S.K. med yrkanden om bl.a. vitesförbud och skadestånd. Den 5 juni 2013 meddelade tingsrätten dom varigenom käromålet bifölls på visst sätt.

eVero, U.K.G., C.Y. och E.S.K. överklagade tingsrättens dom till Hovrätten för Västra Sverige. Den 13 november 2014 ändrade hovrätten tingsrättens dom i vissa avseenden.

eVero, U.K.G., C.Y. och E.S.K. överklagade hovrättens dom till Högsta domstolen. Sedan E.S.K. återkallat sitt överklagande avskrev Högsta domstolen målet i den delen, med följd att hovrättens dom har vunnit laga kraft i de delar som avser E.S.K.

I beslut den 4 december 2015 konstaterade Högsta domstolen att målet är en arbetstvist i den mening som avses i 1 kap. 1 § lagen om rättegången i

arbetstvister (arbetstvistlagen) och att talan mot tingsrättens dom därmed rätteligen skulle ha fullföljts i Arbetsdomstolen. Med undantag för vad hovrätten förordnat om sekretess i tingsrätt och hovrätt, undanröjde Högsta domstolen därför hovrättens dom i de delar av målet som avser eVero, U.K.G. och C.Y., samt överlämnade med stöd av 2 kap. 7 § arbetstvistlagen målet till Arbetsdomstolen. Högsta domstolen angav vidare att vad hovrätten förordnat om sekretess ska bestå, samt att det ankommer på Arbetsdomstolen att pröva frågan om rättegångskostnader i hovrätten och Högsta domstolen.

Målet i Arbetsdomstolen

eVero, U.K.G. och C.Y. har yrkat

att Arbetsdomstolen med ändring av tingsrättens dom ska ogilla QQFS yrkanden,

att de befrias från skyldigheten att utge ersättning för QQFS rättegångskostnader vid tingsrätten, samt

att de tillerkänns ersättning för sina rättegångskostnader

- i tingsrätten med 180 410 kr till eVero, 90 000 kr till U.K.G. och 80 000 kr till C.Y.,
- i hovrätten med 106 025 kr till eVero, 77 531 kr till U.K.G. och 77 531 kr till C.Y.,
- i Högsta domstolen med 25 000 kr till eVero, 20 000 kr till U.K.G. och 20 000 kr till C.Y., och
- i Arbetsdomstolen med 41 551 kr till var och en av eVero, U.K.G. och C.Y.

QQFS har bestritt ändring av tingsrättens dom samt yrkat ersättning för sina rättegångskostnader i hovrätten med 500 856 kr, i Högsta domstolen med 52 000 kr och i Arbetsdomstolen med 465 400 kr.

Målet har avgjorts efter huvudförhandling. Vid denna har ljud- och bildupptagningarna av samtliga förhör vid tingsrätten spelats upp. Parterna har åberopat samma bevisning som vid tingsrätten, med det tillägget att QQFS även har åberopat hovrättens dom i mål T 3375-13.

Som grund för och till utveckling av sin talan har parterna i allt väsentligt anfört detsamma som antecknas i tingsrättens dom, med i huvudsak följande tillägg och ändringar.

QQFS

eVero har haft obegränsad tillgång till innehållet i QQFS Norden- och Beneluxdatabaser, samt Beneluxdatafilen, från starten av eVeros verksamhet i maj 2011 fram till intrångsundersökningen under hösten samma år. eVero har använt detta innehåll även i tiden därefter, trots det interimistiska förbud som tingsrätten meddelade den 2 mars 2012. Om eVero hade upphört att använda detta innehåll, skulle bolagets omsättning ha gått ner, vilket inte har skett.

Under det första verksamhetsåret omsatte eVero 3 856 561 kr. Motsvarande siffra för det andra verksamhetsåret uppgår till 4 703 810 kr, det vill säga en ökning med 22 procent. QQFS ansökte om verkställighet av tingsrättens dom redan samma månad som den meddelades, det vill säga i juni 2013. Vid en förrättning hos eVero den 3 september 2013, i syfte att mäta ut bolagets tillgångar, fann kronofogdemyndigheten en helt tömd lokal.

Den 25 oktober 2013 registrerades ett nytt bolag med namnet Eedo AB. Detta bolags styrelse består av U.K.G., C.Y. och ett av klagandenas ombud i tingsrätten, nämligen jur. kand. R.W. Enligt bolagsordningen består Eedos verksamhet i att planera och utföra marknadsundersökningar, främst inom medicin, sjukvård och hälsa. På bolagets hemsida beskrivs verksamheten på följande sätt. *"Eedo Market research utför marknadsundersökningar primärt inom den medicinska sektorn" "Vi genomför fältarbete i hela Europa men vårt främsta fokus ligger på de nordiska marknaderna" "På Eedo är vi vana att använda både kvalitativa och kvantitativa metoder för att leverera det som våra kunder är ute efter."* Det är fråga om exakt samma verksamhet som bedrivs av QQFS och som bedrevs av eVero. eVeros verksamhet flyttades alltså under sommaren 2013 över till Eedo AB, för att eVero, U.K.G., C.Y. och E.S.K. skulle slippa respektera förbuds- och skadeståndsförpliktelseerna enligt tingsrättens dom. eVero har nu inte längre någon omsättning. Eedo AB hade däremot under första verksamhetsåret en omsättning om 3,2 miljoner kr. Under förra verksamhetsåret hade Eedo AB en omsättning om 5,4 miljoner kr och ett resultat om 560 000 kr. Enligt QQFS kan man härav dra slutsatsen att innehållet i QQFS databaser har använts även i Eedo AB:s verksamhet. De angivna siffrorna ska jämföras med de belopp som kronofogdemyndigheten lyckats mäta ut sedan verkställighetsåtgärderna inleddes sommaren 2013, nämligen 54 000 kr hos eVero, 27 000 kr hos C.Y. och 23 000 kr hos U.K.G.

Hovrättens dom har vunnit laga kraft mot E.S.K. Den ska tillmätas betydande bevisverkan med avseende på de slutsatser varigenom hovrätten funnit QQFS talan styrkt.

Om Arbetsdomstolen väljer att sätta ner det belopp som döms ut som ekonomiskt skadestånd ska det ideella skadeståndet i stället justeras upp.

eVero, U.K.G. och C.Y.

Ingen av parterna i detta mål är ägare till bolaget Eedo AB.

Den av QQFS angivna investeringskostnaden om 10 828 111 kr för att bygga upp Norden- och Beneluxdatabaserna är inte, som tingsrätten har antecknat i sin dom, obestridd.

Såvitt avser påståendet att ett USB-minne har anslutits till U.K.G:s arbetsdator på QQFS i mars 2011, kan utöver vad som tidigare anförts nämnas att det förekom att man laddade sina mobiltelefoner genom att ansluta dem till datorerna och att datorerna registrerade detta som vilket USB-minne som helst.

Vid kontakterna med ALMI, när affärsplanen togs fram, överdrev de litet, vilket är vanligt vid kontakter med ALMI. Det gäller främst uppgiften i affärsplanen om att ”Styrkan är att vi finns lokalt på marknaden i Norden och har redan etablerat kontakt med potentiella kunder”.

U.K.G., C.Y. och E.S.K. började omgående den 19 maj 2011 använda sin kompetens i verksamheten i eVero. C.Y. blev väldigt duktig på att hitta personers privata adresser på internet. eVero köpte också in adresslistor från företag. Sådana inköpta adresslistor får i princip endast användas en gång. eVero fick ett mindre uppdrag redan den första verksamhetsveckan. Det behövdes inte så många deltagande i detta uppdrag och man lyckades genomföra uppdraget. eVero har sedan lämnat flera offerter. eVero har då konkurrerat med företag både inom och utom Sverige.

Under sommaren 2011 uppstod det en konflikt mellan U.K.G. och C.Y. på ena sidan, och E.S.K. på den andra sidan, vilket ledde till att E.S.K. slutade i augusti 2011.

I.G. anställdes vid eVero först i slutet av juli 2011, inte i mitten av juli såsom antecknats i tingsrättens dom. Varken eVero, U.K.G. eller C.Y. känner till vem I.G. arbetade för den 8 juli 2011, när det av QQFS åberopade sms-meddelandet från henne till P.I. skickades.

Domskäl

Twisten

Twisten rör i huvudsak frågorna om eVero, U.K.G. och C.Y. har gjort sig skyldiga till brott mot upphovsrättslagen (1960:729) och lagen (1990:409) om skydd för företagshemligheter (företagshemlighetslagen) samt – såvitt avser U.K.G. och C.Y. – brott mot deras tidigare anställningsavtal med QQFS.

Vad är utrett angående hanteringen av Norden- och Beneluxdatabaserna samt den så kallade Beneluxdatafilen?

Arbetsdomstolen gör i dessa delar samma bedömning som tingsrätten, nämligen att det inte går att dra någon annan slutsats än att det var QQFS Norden- och Beneluxdatabas respektive Beneluxdatafil som påträffade hos eVero vid intrångsundersökningen i november 2011. Även såvitt avser frågan om hur materialet hamnat hos eVero, ansluter sig Arbetsdomstolen till de slutsatser som tingsrätten dragit. Det kan redan i detta sammanhang nämnas, att U.K.G:s och C.Y:s förklaring till hur uppgifterna kunnat hamna hos eVero – nämligen att de anlät, från okända avsändare, i epostmeddelanden till C.Y. den 1 september 2011 samt i ett postat USB-minne den 10 oktober samma år – inte förtjänar tilltro. I målet har, enligt Arbetsdomstolens mening, inte framkommit någon annan rimlig förklaring till varför materialet hamnat hos eVero, än att så har skett genom att U.K.G., C.Y. och E.S.K. gemensamt och i samförstånd planerat och utfört, eller låtit utföra, överföringen av databaserna och Beneluxfilen till eVero med syfte att uppgifterna skulle komma till användning i dess verksamhet.

Omfattas databaserna och datafilen av skyddet i 49 § upphovsrättslagen?

Oberoende av om en databas utgör ett upphovsrättsligt skyddat verk enligt 1 § upphovsrättslagen, kan databasen omfattas av det s.k. katalogskyddet i 49 § samma lag. Enligt den bestämmelsen har den som framställt en katalog, en tabell eller ett annat dylikt arbete i vilket ett stort antal uppgifter har sammanställts, eller vilket är resultatet av en väsentlig investering, uteslutande rätt att framställa exemplar av arbetet och göra det tillgängligt för allmänheten. Bestämmelsen fick sin nuvarande utformning när Sverige genomförde artikel 7 i 96/9/EG om rättsligt skydd för databaser av den 11 mars 1996 (databasdirektivet), se prop. 1996/97:111.

Enligt artikel 7 i databasdirektivet ska den som framställer en databas ha en viss ensamrätt till denna. Ensamrätten benämns en ”rätt av sitt eget slag”, eller sui generis-skydd. En förutsättning för ett sådant skydd är att anskaffning, granskning eller presentation av den data (information) som ingår i databasen i kvalitets- eller kvantitetsmässigt hänseende utgör en väsentlig investering. Syftet med sui generis-skyddet i direktivet är, enligt EU-domstolens praxis, att främja upprättande av system för lagring och behandling av befintliga uppgifter och inte att främja skapande av uppgifter som senare kan samlas i en databas. Begreppet ”väsentlig investering” syftar därför på de resurser som läggs ned på att upprätta själva databasen, dvs. att söka befintliga uppgifter och att samla dem i databasen. I detta ingår att ordna uppgifterna systematiskt eller metodiskt i databasen, att tillse att dessa är individuellt tillgängliga och att kontrollera att de är korrekta under hela den tid som databasen är i drift. Däremot beaktas inte resurser som läggs ned på själva skapandet av uppgifterna.

Ordalydelsen i 49 § upphovsrättslagen tycks ha ett vidare tillämpningsområde än artikel 7.1 i databasdirektivet i fråga om vilka databaser som skyddas. Det ligger också nära till hands att anta att medlemsstaterna – i likhet med vad som gäller enligt artikel 3.1 – inte får ge ett sui generis-skydd på andra villkor än de som anges i direktivet. Mot bakgrund härav ska Arbetsdomstolen pröva om QQFS kunddatabas omfattas av sui generis-skyddet. Om Arbetsdomstolen skulle finna att så är fallet, behöver domstolen inte ta ställning till om 49 § i detta avseende strider mot databasdirektivet (se AD 2015 nr 39 och däri angivna hänvisningar).

Arbetsdomstolen gör i denna del följande bedömning.

I målet har upplysts att QQFS databaser innehåller ett stort antal kontaktuppgifter till bl.a. läkare i olika länder. Databaserna har byggts upp successivt sedan QQFS startade sin verksamhet år 1999. De två största databaserna, nämligen de i målet aktuella Norden- och Beneluxdatabaserna, innehåller tillsammans cirka 160 000 kontakter avseende bl.a. läkare i Sverige, Norge, Danmark och Finland, respektive Belgien, Nederländerna, Luxemburg, Österrike och Schweiz. Den i målet aktuella s.k. Beneluxdatafilen innehåller samma uppgifter som Beneluxdatabasen.

E.KV. har skildrat hur databaserna byggdes upp och därvid uppgett bl.a. följande. Databaserna byggdes upp efter hand från starten år 1999 genom att man ringde runt till olika sjukhus och läkarmottagningar och fick namn och listor. Det dröjde till år 2005 innan verksamheten blev så pass omfattande att hon inte längre kunde arbeta hemifrån. Det är inte möjligt att utan vidare köpa listor med personliga mejladresser eller mobiltelefonnummer till läkare. Det är först när man har fått kontakt med en läkare, och denne förklarat sig villig att delta, som det är möjligt att få tillgång till dennes mobiltelefonnummer och privata mejladress. I kontaktuppgifterna har bl.a. angetts om en läkare är ”always”, ”willing” eller ”never”, beroende på i vilken omfattning läkaren är villig att delta i marknadsundersökningar. Det har tagit många år att bygga upp databaser med s.k. ”always-läkare”. Databaserna uppdateras kontinuerligt med ny information, beroende på sådana förhållanden som att läkare flyttar, byter specialområden eller går i pension.

E.KV:s uppgifter har i väsentliga delar bekräftats av vad K.N. och B.L. uppgett vid sina förhör. Genom bl.a. förhöret med E.S.K. har framkommit att kontaktuppgifter ur databaserna kunde läggas till grund för samlade mejlutskick. U.K.G. och C.Y. har i sina utsagor tonat ned den arbetsinsats som krävs för att sätta samman en kontaktlista, men även de har bekräftat att databaserna hela tiden förändras och uppdateras.

Enligt Arbetsdomstolens mening utgör det arbete som lagts ned på att anskaffa, granska eller presentera den information som ingår i QQFS databaser i kvalitets- eller kvantitetsmässigt hänseende en väsentlig investering. Databaserna omfattas därför av sui generis-skyddet i databasdirektivet och därmed av skyddet i 49 § upphovsrättslagen.

I likhet med tingsrätten finner Arbetsdomstolen således att QQFS har rätt till det katalogskyddade materialet i Norden- och Beneluxdatabaserna samt den så kallade Beneluxdatafilen.

Har klagandena gjort intrång i QQFS rätt enligt 49 § upphovsrättslagen?

Katalogskyddet enligt 49 § upphovsrättslagen ger skaparen en uteslutande rätt att framställa exemplar av arbetet och göra det tillgängligt för allmänheten. Det är fråga om framställning av exemplar oavsett i vilken form eller med vilken metod det sker och oavsett om framställningen av verket sker helt eller delvis (2 § andra stycket upphovsrättslagen). Sui generis-skyddet enligt artikel 7 i databasdirektivet ger den som producerar databasen rätt att förbjuda utdrag ur och/eller återanvändning av hela eller en kvalitativt eller kvantitativt sett väsentlig del av databasens innehåll.

Arbetsdomstolen gör i dessa delar ingen annan bedömning än den tingsrätten gjort. Såväl eVero som U.K.G. och C.Y. har härigenom gjort intrång i QQFS katalogskydd enligt 49 § upphovsrättslagen.

Har klagandena angripit QQFS företagshemligheter?

Arbetsdomstolen instämmer i tingsrättens bedömning att databaserna och datafilen utgjort QQFS företagshemligheter och att U.K.G. och C.Y. måste ha förstått det. I målet är, bl.a. genom förhöret med B.L., utrett att U.K.G. och C.Y. använt databaserna och datafilen i eVeros verksamhet sedan de slutat sina anställningar hos QQFS. U.K.G:s och C.Y:s hantering av materialet innefattar således att de obehörigen röjt QQFS företagshemligheter, som de fått del av i sina anställningar hos QQFS, under sådana förhållanden att de insåg eller borde ha insett att de inte fick avslöja dessa, samt att eVero, med vetskap om att företagshemligheterna angripits i strid med företagshemlighetslagen, utnyttjat dessa. Agerandena har skett uppsåtligen.

Har U.K.G. och C.Y. agerat i strid med sina anställningsavtal med QQFS?

En anställd, som under sin anställningstid bedriver verksamhet som konkurrerar med arbetsgivarens, bryter i allmänhet på ett allvarligt sätt mot det lojalitetskrav som följer av anställningsavtalet. Redan planer på eller förberedelser för sådan verksamhet kan under vissa omständigheter vara ett brott mot lojalitetskravet (se t.ex. AD 1982 nr 42 och AD 1993 nr 12).

Arbetsdomstolen finner, i likhet med tingsrätten, utrett att U.K.G. och C.Y. under pågående anställning förberett och startat ett företag som skulle bedriva en med QQFS konkurrerade verksamhet. De har därigenom åsidosatt lojalitetsplikten enligt sina anställningsavtal. Deras handlande får anses ha varit ägnat att orsaka QQFS skada.

Skadestånd

Arbetsdomstolen har i det föregående funnit att U.K.G. och C.Y. genom att ha röjt QQFS företagshemligheter och att eVero, genom att ha utnyttjat dessa, angripit QQFS företagshemligheter allt i strid med företagshemlighetslagen. Såvitt avser U.K.G. och C.Y. finns det, med hänsyn till den grad av planering och förberedelser med vilka röjandet genomförts samt med hänsyn till de sekretessförbindelser som de undertecknat och som gällde även efter det att anställningarna hade upphört, synnerliga skäl att ålägga dem skadeståndsskyldighet för sådant förfarande som ägt rum sedan deras anställningar vid QQFS upphört (7 § andra stycket företagshemlighetslagen). Såväl U.K.G. och C.Y. som eVero ska därför ersätta den skada som uppkommit genom angreppen på företagshemligheterna (jfr AD 2013 nr 24).

Vidare har Arbetsdomstolen funnit att U.K.G., C.Y. och eVero gjort intrång i QQFS katalogskydd enligt upphovsrättslagen.

Arbetsdomstolen har också funnit att U.K.G. och C.Y. brutit mot sina anställningsavtal genom att under anställningen hos QQFS förbereda och starta konkurrerande verksamhet. De har härigenom ådragit sig skadeståndsskyldighet.

De skadeståndsregler som är aktuella är 7, 8 och 9 §§ företagshemlighetslagen, 54 och 57 §§ upphovsrättslagen, bestämmelserna i skadeståndslagen (1972:207) samt allmänna kontraktsrättsliga principer. Av 1 kap. 1 § skadeståndslagen följer att denna lag är subsidiär i förhållande till speciallagstiftning.

Det är enligt Arbetsdomstolens mening helt klart att U.K.G:s och C.Y:s handlanden inte skett i tjänsten hos QQFS (jfr 4 kap. 1 § skadeståndslagen och AD 2003 nr 84).

Skälig ersättning för utnyttjandet och ekonomiskt skadestånd enligt 54 och 57 §§ upphovsrättslagen

Av 54 § upphovsrättslagen framgår att den som i strid mot upphovsrättslagen utnyttjar ett verk ska betala skälig ersättning för utnyttjandet till upphovsmannen eller hans eller hennes rättsinnehavare. Vidare framgår det av bestämmelsen att om det sker det uppsåtligen eller av oaktsamhet, ska ersättning även betalas för den ytterligare skada som intrånget eller överträdelsen har medfört. När ersättningens storlek bestäms ska, enligt samma bestämmelse, hänsyn särskilt tas till bl.a. utebliven vinst och vinst som den som har begått intrånget eller överträdelsen har gjort. Genom hänvisning i 57 § upphovsrättslagen omfattas katalogskyddet i 49 § av 54 §.

Av förarbetena, prop. 2008/09:67 s. 270 f. till bestämmelsen framgår bl.a. följande. Uppräkningen av de kriterier som särskilt ska beaktas vid skadeberäkningen är endast exemplifierande och även andra omständigheter kan

komma i fråga. Den skadelidande ska ha rätt till full ersättning för utnyttjandet av upphovsrätten och den ytterligare skada som intrånget i övrigt har medfört. Det åligger fortfarande den skadelidande att styrka skadans omfattning. I de fall han eller hon inte alls eller endast med svårighet kan förelägga full bevisning, får liksom hittills en skälighetsbedömning göras enligt 35 kap. 5 § rättegångsbalken. Skadan kan ibland beräknas utifrån intrångsgörarens vinst. I många fall torde det nämligen vara lättare att ta fram bevisning om dennes vinst än om den egna uteblivna försäljningen. Detta är ett relevant sätt att beräkna skadan men det innebär inte att man kan kompenseras för mer än den faktiska skadan.

Ekonomiskt skadestånd enligt 7, 8 och 9 §§ företagshemlighetslagen

Det framgår av förarbetena (prop. 1987/88:155 s. 49 f. och NJA II 1990 s. 605 f.) att utgångspunkten vid bestämmande av skadestånd är att den skada som har uppkommit genom angreppet på en företagshemlighet ska ersättas och att det enligt allmänna bevisregler ankommer på den skadelidande att visa skadans storlek. Erfarenheterna av vad som tidigare gällt vid angrepp på yrkeshemligheter och liknande är emellertid, enligt vad som framhålls i förarbetena, att det är förenat med stora svårigheter att visa den verkliga storleken av en uppkommen skada. En riktning bör vara att skadeståndet inte får bli så lågt att det blir ekonomiskt lönsammare att obehörigen utnyttja någon annans företagshemlighet än att på ett legitimt sätt förvärva hemligheten. I en del fall, sägs det vidare i förarbetena, kan det vara vanskligt att bedöma den skadelidandes uteblivna vinst. Skadeståndet bör då kunna påverkas av andra faktorer, såsom skadevållarens vinst.

I rättsfallet NJA 1998 s. 633 hade ett konsultbolag yrkat skadestånd enligt företagshemlighetslagen av en facklig organisation för obehörigt utnyttjande av bolagets företagshemlighet. Skadeståndsyrkandena grundade sig på rent ekonomiska beräkningar. Högsta domstolen, som fann att organisationen hade obehörigt och uppsåtligt utnyttjat bolagets företagshemlighet, underkände, såvitt avsåg den ekonomiska skadan, det i första hand yrkade skadeståndsbeloppet, som enligt bolaget i princip motsvarade utebliven vinst. I stället fann domstolen att skadeståndsberäkningen fick ske med utgångspunkt i de kostnader som bolaget hade lagt ned på hemligheten. I den mån organisationen vid sitt utnyttjande av hemligheten hade sparat in motsvarande kostnader fick de anses ersättningsgilla.

Ekonomiskt skadestånd för brott mot anställningsavtalen

De skadeståndsregler som kan komma i fråga är de som återfinns i skadeståndslagen eller som följer av allmänna avtalsrättsliga principer. Skadeståndslagens regler är, som nämnts ovan, tillämpliga när inte annat följer av regler om skadestånd i avtalsförhållanden (se 1 kap. 1 §).

Sammanfattande bedömning av det ekonomiska skadeståndet m.m.

QQFS, som har lagt fram utredning om såväl investeringskostnader och kostnadsbesparing som utebliven vinst eller uteblivet täckningsbidrag, har

förordat en beräkningsmetod som utgår från investeringskostnaderna för QQFS att ta fram databaserna och kostnadsbesparingen hos eVero för utnyttjandet av dessa.

Klagandena har bestritt att QQFS lidit skada och gjort gällande att det av tingsrätten beräknade skadeståndet i vart fall är för högt.

Till stöd för de beräknade beloppens rimlighet har QQFS åberopat bl.a. förhör med civilekonomen J.T. samt ett av denne upprättat utlåtande.

Enligt Arbetsdomstolens mening får beräkningen av utebliven vinst eller uteblivet täckningsbidrag anses bygga på alltför många osäkra faktorer för att kunna läggas till grund för en beräkning av det ekonomiska skadeståndet. Skadeståndsberäkningen får i stället ske med utgångspunkt i de kostnader som QQFS har lagt ner på databaserna, i den mån klagandena vid de obehöriga angreppen och de obehöriga intrången sparar in motsvarande kostnader.

Beträffande QQFS investeringskostnader har J.T. i sitt utlåtande kommit fram till att investeringskostnaderna för att ta fram databaserna varit 10 838 111 kr. De sistnämnda är uppdelade på personalkostnader om 8 568 000 kr, telefonkostnader om 937 125 kr och kostnader för inköp av obearbetade kontaktuppgifter om 1 332 986 kr. Arbetsdomstolen instämmer i tingsrättens bedömning att det inte finns skäl att ifrågasätta uppgifterna om investeringskostnaderna. Fråga är då vilken kostnadsbesparing som kommit klagandena till godo – vilken nytta de haft – genom att obehörigen utnyttja QQFS databaser.

Om eVero självt skulle ha byggt upp de aktuella databaserna, skulle kostnaderna enligt vad som framkommit av förhören med E.KV. och J.T. varit betydande. J.T. har i sitt utlåtande uppgett bl.a. följande. Av QQFS skadeberäkning framgår att det finns 89 250 namn med särskilda markeringar och att det tagit i genomsnitt en halvtimme för varje notering. Detta innebär det att det tagit 44 625 timmar att skapa den aktuella databasen. Med en beräknad arbetstid på 1 760 timmar för en heltidsanställd, motsvarar detta 25 fulla årsarbetskrafter (44 625 ./ 1 760). Detta kan jämföras med att medelantalet anställda inom eVero, enligt årsredovisning som inlämnats till Bolagsverket, under det första räkenskapsåret uppgick till fyra. Det innebär att det skulle ta eVero över sex år med den personalstyrkan att självt skapa den databas eVero haft tillgång till. Härvid skulle samtliga anställda behövt arbeta heltid med att ta fram databasen, vilket eVero, enligt årsredovisningen, knappast skulle ha finansiella resurser att klara av. eVero skulle ha behövt arbeta med uppdrag samtidigt som man byggde upp databasen, vilket skulle ha gjort att det tagit ännu längre tid att färdigställa den.

Som framgår av det följande får U.K.G., C.Y. och eVero inte ha kvar databaserna. QQFS har kvar ensamrätten till dessa. Fråga är då under hur lång tid, som klagandena har haft nytta av QQFS databaser.

Det får anses utrett i målet att eVero inte hade kunnat komma igång med sin verksamhet så snart och i den omfattning som skedde, om eVero inte hade haft tillgång till databaserna och datafilen. Den nytta av de kontaktpuppgifter klagandena själva bidragit med får anses marginell i förhållande till den nytta eVero haft av QQFS databaser. eVero hade tillgång till QQFS databaser under tiden från det att eVero påbörjade verksamheten i företaget i maj 2011 till dess kronofogden beslagtog materialet vid intrångsundersökningen i november samma år. eVeros omsättning uppgick det första verksamhetsåret till 3 856 561 kr men hade redan det andra verksamhetsåret ökat till 4 703 810 kr. Det är, enligt Arbetsdomstolens mening, osannolikt att eVero skulle ha ökat sin omsättning även i tid efter intrångsundersökningen utan fortsatt tillgång till databaserna. Arbetsdomstolen drar därför slutsatsen att eVero även efter intrångsundersökningen har haft tillgång till och använt hela eller delar av databaserna under i vart fall ungefär de två första verksamhetsåren, till tidpunkten för huvudförhandling vid tingsrätten.

Enligt Arbetsdomstolens mening går det av utredningen inte att dra någon säker slutsats om hur mycket eVeros sparar in på grund av de obehöriga angreppen och intrången. Sammanfattningsvis får skadeståndet därför med stöd av regeln i 35 kap. 5 § rättegångsbalken uppskattas till ett skäligt belopp.

Med beaktande av att eVero med stöd av QQFS databaser så snart kunde komma igång med sin verksamhet och dra nytta av databaserna under omkring två år och mot bakgrund av den omsättning eVero haft de två första verksamhetsåren, uppskattar Arbetsdomstolen QQFS ekonomiska skada på grund av klagandenas obehöriga angrepp på QQFS företagshemligheter och obehöriga intrång i dess katalogskydd till 3 000 000 kr. Härigenom får QQFS även anses tillgodosett enligt upphovsrättslagen med ersättning för utnyttjandet av databaserna och datafilen. Punkten 5 i tingsrättens dom ska ändras i enlighet härmed.

Skadeståndsskyldigheten för U.K.G. och C.Y. på grund av brott mot deras anställningsavtal, kan inte leda till skadestånd utöver vad som nyss har angetts.

Allmänt eller ideellt skadestånd

Även vid brott mot företagshemlighetslagen och upphovsrättslagen kan ett ideellt skadestånd utgå. Inom arbetsrätten brukar det kallas allmänt skadestånd (se AD 2011 nr 11).

Vid bestämmande av skadestånd enligt 7 och 8 §§ företagshemlighetslagen för ett angrepp på en näringsidkares företagshemlighet, ska enligt 9 § hänsyn tas även till dennes intresse av att hemligheten inte obehörigen utnyttjas eller röjs och till övriga omständigheter av annan än rent ekonomisk betydelse alltså ideellt eller allmänt skadestånd.

När skadestånd bestäms enligt 54 § upphovsrättslagen ska hänsyn tas även till skada på verkets anseende, ideell skada och upphovsmannens eller rättsinnehavarens intresse av att intrång inte begås. Som ovan anförts omfattas katalogskyddet i 49 § upphovsrättslagen genom hänvisning i 57 § till 54 §.

När det gäller storleken på det ideella – allmänna – skadeståndet, ansluter sig Arbetsdomstolen till tingsrättens bedömning och fastställer detta till 1 000 000 kr. Det är inte möjligt att, som QQFS har gjort gällande, nu döma ut högre allmänt skadestånd än vad tingsrätten har dömt ut (jfr AD 2003 nr 115).

Sammanfattning av skadeståndsskyldigheten

QQFS ska således tillerkännas ett skadestånd om sammanlagt 4 000 000 kr. Som tingsrätten funnit ska eVero, U.K.G. och C.Y. svara solidariskt med varandra och med tidigare förpliktade E.S.K. för detta.

Vitesförbud

Tingsrätten har förbjudit eVero, U.K.G. och C.Y. att, vid vite om 500 000 kr vardera för varje överträdelse, på vissa angivna sätt förfoga över hela eller delar av Norden- respektive Beneluxdataasen och Beneluxdatafilen som påträffades vid intrångsundersökning hos eVero. Tingsrätten har vidare förordnat att förbudet ska gälla omedelbart utan hinder av att domen inte har vunnit laga kraft.

Enligt 53 b § upphovsrättslagen får en domstol vid vite förbjuda den som vidtar eller medverkar till en åtgärd, som innebär intrång i eller överträdelse av vissa regler i upphovsrättslagen, däribland 49 § (se 57 § upphovsrättslagen), att fortsätta med åtgärden. Vidare kan, enligt 11 § företagshemlighetslagen, den som har angripit en företagshemlighet enligt den lagen, av domstol vid vite förbjudas att utnyttja eller röja företagshemligheten. Sådant vitesförbud får dock meddelas endast om ett utnyttjande eller röjande skulle vara obehörigt enligt 2 §.

Såsom Arbetsdomstolen funnit har eVero, U.K.G. och C.Y. i strid mot 49 § upphovsrättslagen framställt exemplar av QQFS databaser och datafil. Vidare har eVero utnyttjat, och U.K.G. och C.Y. röjt QQFS företagshemligheter. Det material som avses får, enligt Arbetsdomstolens mening, anses tillräckligt entydigt och konkretiserat för att kunna läggas till grund för ett vitesförbud, trots att materialet inte ingivits i målet annat än genom vissa utdrag (jfr prop. 1993/94:122 s. 67). Det finns därför förutsättningar att meddela vitesförbud.

Vitesbeloppet ska fastställas till det belopp som med hänsyn till vad som är känt om adressatens ekonomiska förhållanden och till omständigheterna i övrigt kan antas förmå denne att följa det föreläggande som är förenat med vitet, se 3 § lagen (1985:206) om viten.

Arbetsdomstolen finner inte skäl att ändra att det av tingsrätten bestämda vitesbeloppet. Tingsrättens domslut, punkten 1, ska därför fastställas i överklagade delar. Genom Arbetsdomstolens dom upphör tingsrättens interimistiska beslut om vitesförbud, domslutet punkten 2, att gälla.

Återlämnande av materialet

Arbetsdomstolen instämmer i tingsrättens bedömning. Tingsrättens domslut, punkten 4, ska därför fastställas i denna del.

Rättegångskostnader m.m.

Arbetsdomstolens ställningstagande innebär i sak att tingsrättens dom ska ändras på det sättet att eVero, U.K.G. och C.Y. ska förpliktas att betala ersättning för utnyttjande enligt upphovsrättslagen och skadestånd till QQFS med 4 000 000 kr, varav 1 000 000 kr avser allmänt skadestånd.

QQFS har gjort gällande att, för det fall Arbetsdomstolen skulle döma ut lägre skadestånd än som yrkats, detta inte ska påverka fördelningen av rättegångskostnaderna eftersom tvisten i huvudsak handlat om skadeståndsskyldigheten i sig. QQFS har därvid hänvisat till bl.a. rättsfallet NJA 1978 s. 307.

Arbetsdomstolen konstaterar att tvisten till stora delar har gällt frågorna om det föreligger skyldighet att betala skadestånd samt även om vitesförbud och om återlämnande av material. Tvisten har emellertid också gällt storleken av det ekonomiska skadeståndet och ersättningen för utnyttjandet. QQFS har vunnit i frågan om skadeståndsskyldighet över huvud taget föreligger, vitesförbud och återlämnande av material samt fått bifall med omkring 30 procent av vad som yrkats i ekonomiskt skadestånd och ersättning för utnyttjande. Vid en sammantagen bedömning finner Arbetsdomstolen att eVero, U.K.G. och C.Y. bör förpliktas att ersätta QQFS rättegångskostnader med ett till hälften jämkat belopp vid såväl tingsrätten som i hovrätten, Högsta domstolen och Arbetsdomstolen. Tingsrättens domslut, punkten 6, ska ändras i enlighet härmed.

När det gäller storleken av QQFS rättegångskostnader har klagandena vitsordat den yrkade ersättningen avseende målet i Högsta domstolen men överlämnat till Arbetsdomstolen att bedöma skäligheten av kostnaderna i de övriga instanserna.

Arbetsdomstolen delar tingsrättens bedömning att den där yrkade ersättningen om 2 173 518 kr, varav 1 682 000 kr avseende ombudsarvode, får anses skälig. Även den i hovrätten yrkade ersättningen om 500 856 kr, varav 478 500 kr avseende ombudsarvode, får anses skälig.

När det gäller rättegångskostnaden i Arbetsdomstolen har QQFS yrkat ersättning med 465 400 kr, varav 429 200 kr för ombudens arbete under 148 timmar, 10 200 kr för bolagets eget arbete under 17 timmar och

26 000 kr för utlägg. Arbetsdomstolen finner att QQFS skäligen får vara tillgodosett med ersättning för ombudens arbete i denna instans med 100 timmar; det vill säga med 290 000 kr. Mot övriga kostnadsposter finns inte något att invända.

Vad tingsrätten förordnat om sekretess, punkten 7, ska bestå. Skäl för fortsatt sekretess föreligger i enlighet med vad som framgår av domslutet.

Domslut

1. Med ändring av tingsrättens domslut punkten 5 förpliktar Arbetsdomstolen eVero AB, U.K.G. och C.Y. att solidariskt med varandra och med tidigare förpliktade E.S.K. till Qualitative and Quantitative Fieldwork Service (QQFS) AB utge 4 000 000 kr jämte ränta från dagen för delgivning av stämning till dess betalning sker.

2. Arbetsdomstolen fastställer tingsrättens domslut i överklagade delar under punkterna 1 och 4.

4. Med ändring av tingsrättens domslut punkten 6 förpliktar Arbetsdomstolen eVero AB, U.K.G. och C.Y., att solidariskt med varandra och med tidigare förpliktade E.S.K., ersätta Qualitative and Quantitative Fieldwork Service (QQFS) AB för dess rättegångskostnad vid tingsrätten med 1 086 759 kr, varav 841 000 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 5 juni 2013 till dess betalning sker.

4. Arbetsdomstolen förpliktar eVero AB, U.K.G. och C.Y., att solidariskt med varandra och med tidigare förpliktade E.S.K., ersätta Qualitative and Quantitative Fieldwork Service (QQFS) AB för dess rättegångskostnad i hovrätten med 250 428 kr, varav 239 250 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 13 november 2014 till dess betalning sker.

5. Arbetsdomstolen förpliktar eVero AB, U.K.G. och C.Y. att solidariskt med varandra ersätta Qualitative and Quantitative Fieldwork Service (QQFS) AB för dess rättegångskostnad i Högsta domstolen med 26 000 kr, avseende ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för denna dom till dess betalning sker.

6. Arbetsdomstolen förpliktar eVero AB, U.K.G. och C.Y. att solidariskt med varandra ersätta Qualitative and Quantitative Fieldwork Service (QQFS) AB för dess rättegångskostnad i Arbetsdomstolen med 163 100 kr, varav 145 000 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för denna dom till dess betalning sker.

7. Vad tingsrätten har förordnat om sekretess ska bestå.

8. Sekretessbestämmelsen i 36 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska fortsätta att vara tillämplig på de uppgifter som lagts fram vid Arbetsdomstolens förhandling inom stängda dörrar och som kan röja QQFS företagshemligheter i form av Norden- och Beneluxdatabaserna.

Ledamöter: Karin Renman, Peter Syrén, Kerstin G Andersson, Karl Olof Stenqvist (skiljaktig), Göran Söderlöf, Ronny Wenngren och Annette Carnhede.

Rättssekreterare: Pontus Bromander

Domsbilaga

i mål nr B 128/15

Ledamoten Karl Olof Stenqvists skiljaktiga mening

Jag har en avvikande uppfattning från majoritetens bedömning av storleken på det ekonomiska skadeståndet och ansluter mig till tingsrättens bedömning om vilket skadestånd QQFS har rätt till.

QQFS har som stöd för sitt yrkande på ekonomiskt skadestånd åberopat förhör med civilekonomen J.T. samt ett av honom upprättat sakkunnigutlåtande. QQFS har härigenom på ett trovärdigt sätt redovisat sina investeringskostnader och uteblivna framtida vinster för den aktuella databasen. Klaganden har varken på ett vederhäftigt sätt ifrågasatt beräkningen av investeringskostnaden eller på ett trovärdigt sätt redovisat att de kunnat ta fram en motsvarande databas till en lägre kostnad.

Att eVero efter två verksamhetsår inte kunde fortsätta sin verksamhet på grund av ingripandet från QQFS, kan inte tas till intäkt för bedömningen av eVeros kostnadsbesparing och QQFS ekonomiska förlust. Den aktuella databasen skulle fortsättningsvis utan QQFS medgivande kunna användas av annat bolag, vilket QQFS hävdar att det skett.

Av anförda skäl anser jag att det ekonomiska skadeståndet fastställas till 9 500 000 kronor samt att QQFS därmed har rätt till ersättning för sina rättegångskostnader i sin helhet.

Överröstad i nämnda avseenden delar jag majoritetens uppfattningar i övrigt.

Bilaga

Tingsrättens dom (ledamöter: Kavita Bäck Mirchandani, Charlotte Driving och Göran Lundgren)

BAKGRUND

Qualitative and Quantitative Fieldwork Service (QQFS) AB (QQFS) är ett bolag som företräds av E.K.V. Bolaget utför marknadsundersökningar åt läkemedelsföretag. QQFS innehar fem databaser som innehåller kontaktuppgifter till bland annat läkare som kan vara aktuella att vara med i undersökningar. Målet handlar om två av dessa databaser, Norden- respektive Beneluxdatabasen samt om Beneluxdatafilen.

U.K.G. (U.), C.Y. (C.) och E.K. (E.), som tidigare varit anställda i QQFS, bildade tillsammans våren 2011 bolaget eVero AB (eVero) som bedriver en med QQFS konkurrerande verksamhet. U., C., E. och eVero benämns nedan Svarandena.

I november 2011 inkom QQFS till tingsrätten med en ansökan om intrångsundersökning hos eVero. Tingsrätten biföll ansökan mot bakgrund av att det skäligen kunde antas att eVero gjort intrång bland annat i QQFS upphovsrätt till Norden- och Beneluxdatabaserna och Beneluxdatafilen. Därefter har tingsrätten i mars 2012 meddelat interimistiskt vitesförbud gentemot svarandena.

1. YRKANDEN OCH INSTÄLLNING

1. QQFS har yrkat

- att tingsrätten vid vite om 500 000 kr – eller annat kraftigt verkande vite som tingsrätten finner skäligt – för varje överträdelse meddelar förbud enligt 53 b § lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk ("URL") för, Svarandena att förfoga över hela eller delar av QQFS upphovsrättsligt skyddade Norden- respektive Benelux-databaser samt Beneluxdatafilen som påträffades vid intrångsundersökning hos eVero. Förbud har yrkats enligt följande
 - i. att direkt eller indirekt framställa permanent eller tillfälligt exemplar (genom kopiering, sparande i digital form eller på annat sätt, oavsett teknik) av hela eller delar av materialet, oavsett om materialet förekommer i ursprungligt, bearbetat, översatt eller ändrat skick, och oaktat om materialet förekommer i skriftlig, digital eller annan form

- ii. att direkt eller indirekt göra det möjligt för annan att framställa permanent eller tillfälligt exemplar av hela eller delar av materialet enligt definitionen i (i) ovan
 - iii. att direkt eller indirekt göra hela eller delar av materialet tillgängligt för tredje man, genom att överföra, visa, framföra eller bjuda ut materialet till försäljning, uthyrning eller utlåning, oavsett i vilken form eller genom vilken teknik materialet görs tillgängligt och oavsett om materialet förekommer i ursprungligt, bearbetat, översatt eller ändrat skick, och oaktat om materialet förekommer i skriftlig, digital eller annan form; eller
 - iv. att göra det möjligt för annan att göra hela eller delar av materialet tillgängligt för tredje man i enlighet med definitionen i (iii) ovan
- att tingsrätten vid vite om 500 000 kr – eller annat kraftigt verkande vite som tingsrätten finner skäligt för varje överträdelse meddelar förbud enligt 11 § lagen (1990:409) om skydd för företagshemligheter ("FHL") för Svarandena att röja eller utnyttja QQFS företagshemligheter i form av hela eller delar av QQFS Norden- respektive Benelux-databaser och Beneluxdatafil, vilka påträffades vid inträngsundersökning hos eVero
 - att tingsrätten med stöd av 14 § FHL förordnar att eVero genast till QQFS ska överlämna samtliga handlingar i pappersform eller sparade på digitalt media som härrör från QQFS och som eVero har i sin besittning och som utgör QQFS företagshemligheter, alternativt har yrkats att tingsrätten förordnar att handlingarna i första hand ska förstöras eller i andra hand raderas
 - att tingsrätten förpliktar Svarandena att solidariskt till QQFS betala skadestånd, innefattande såväl allmänt skadestånd enligt FHL som ekonomiskt skadestånd enligt FHL, URL och skadeståndslagen (1972:207), med 13 093 482 kr alternativt det belopp som tingsrätten finner skäligt jämte ränta enligt 4 och 6 §§ räntelagen från dagen för delgivning av denna stämningsansökan till dess betalning sker
 - att tingsrätten förpliktar Svarandena att solidariskt betala ersättning för QQFS rättegångskostnad.

1.2 Svarandena har bestritt QQFS yrkanden och har yrkat ersättning för egna rättegångskostnader. Inget belopp har vitsordats såsom skäligt i sig avseende skadestånd. Mot ränteberäkningen har Svarandena ingen invändning.

Det antecknas att E. delgivits stämningsansökan den 2 januari 2012, C. och eVero har delgivits stämningsansökan den 3 januari 2012 samt U. har delgivits stämningsansökan den 17 januari 2012.

2. GRUNDER OCH OMSTÄNDIGHETER

2.1 QQFS - rättsliga grunder

2.1.1 Förbud enligt URL

Norden- och Benelux-databaserna är så omfattande att de faller in under det s.k. katalogskyddet i 49 § URL. QQFS har upphovsrätt till Norden- och Beneluxdatabaserna. Svarandena har genom att olovligen framställa fysiska och digitala kopior av QQFS Beneluxdatafil och QQFS databaser avseende Norden och Benelux vidtagit åtgärder som inneburit intrång i QQFS upphovsrätt. Då eVero alltså har QQFS upphovsrättsligt skyddade material i sin besittning, och då eVeros verksamhet är beroende av tillgång till kontaktuppgifter till läkare och sjukvårdspersonal kan det skäligen befaras att Svarandena kommer att fortsätta med dessa åtgärder, vilket förringar värdet av QQFS ensamrätt.

2.1.2 Förbud enligt FHL

U., C. och E. har under tiden de var anställda hos QQFS olovligen framställt fysiska och/eller digitala kopior av QQFS Beneluxdatafil och QQFS databaser avseende Norden och Benelux. Dessa utgör företagshemlighet hos QQFS, och de tre ovan nämnda personerna har röjt företagshemligheterna för eVero. eVero har därefter utnyttjat QQFS företagshemligheter i sin verksamhet. Svarandenas åtgärder utgör angrepp på QQFS företagshemligheter. Då eVero alltså har QQFS företagshemliga material i sin besittning, och då eVeros verksamhet är beroende av tillgång till kontaktuppgifter till läkare och sjukvårdspersonal, kan det skäligen befaras att Svarandena genom att fortsätta angreppet förringar värdet av QQFS företagshemlighet.

2.1.3 Återlämnande av QQFS handlingar

Svarandena har genom att olovligen framställa fysiska och digitala kopior av QQFS databaser avseende Norden och Benelux samt genom att utnyttja innehållet i desamma angripit QQFS företagshemligheter. Svarandena har handlingar och filer i sin besittning som innefattar den företagshemliga informationen.

2.1.4 Skadestånd

Skadestånd enligt URL

Svarandenas upphovsrättsintrång har skett uppsåtligt eller av oaktsamhet. Svarandena ska därför betala ersättning till QQFS motsvarande dels skäligt vederlag för utnyttjandet, dels ersättning för annan förlust än uteblivet vederlag.

Skadestånd enligt FHL

U., C. och E. har under sin tid som anställda hos QQFS uppsåtligen eller av oaktsamhet obehörigen röjt QQFS Beneluxdatafil samt dess Norden-, Benelux- och konsumentdatabaser. Samtligt material utgör företagshemlighet hos QQFS. U., C. och E. har fått del av materialet i sin anställning under sådana förhållanden att de insett eller borde ha insett att de inte fick avslöja det. U., C. och E. ska därför ersätta den skada som uppkommit genom deras agerande. Det föreligger synnerliga skäl för att U., C. och E. ska anses skyldiga att ersätta även sådan skada som uppkommit genom förfarande som ägt rum efter deras respektive anställning upphört.

eVero har uppsåtligen eller av oaktsamhet utnyttjat QQFS företagshemligheter. Genom U:s, C:s och E:s kunskap om de åtgärder de vidtagit har även eVero insett eller i vart fall bort inse att QQFS företagshemligheter angripits. eVero är därför skyldigt att ersätta den skada som uppkommit.

Skadestånd på grund av brott mot anställningsavtal

U., C. och E. har under pågående anställning hos QQFS bildat ett konkurrerande bolag samt kopierat och röjt QQFS företagshemliga information för eVero. Var och en av dessa åtgärder har utgjort ett allvarligt brott mot den lojalitetsplikt som de haft att iakttä enligt sina respektive anställningsavtal. U., C. och E. ska ersätta QQFS för den skada som deras brott mot respektive anställningsavtal inneburit.

Solidariskt betalningsansvar

Svarandena ska i enlighet med 6 kap 4 § skadeståndslagen (1972:207) svara solidariskt för den skada som de åsamkat QQFS.

2.2 QQFS – Omständigheter

2.2.1 Något om QQFS

E.KV., som är företrädare för QQFS, är från London. År 1999 började hon i liten skala, inledningsvis hemifrån, att bygga upp en verksamhet som ägnar sig åt att utföra marknadsundersökningar åt läkemedelsindustrin. De personer som intervjuas är i allmänhet läkare och annan sjukvårdspersonal inom olika medicinska specialiteter och på olika geografiska marknader.

De undersökningar som utförs kan vara antingen kvalitativa eller kvantitativa (därav namnet på företaget). Oavsett typen av undersökning är arbetsverktyget hos QQFS databaser. Dessa innehåller kontaktuppgifter till läkare med flera som ska inbjudas att vara med i undersökningar.

Utgångspunkten för databaserna är inköpta register med namn och postadress till läkare på deras mottagningar. De inköpta registren förfinas sedan på så sätt att individuella läkares e-postadresser och mobiltelefonnummer

läggs till, liksom även andra uppgifter om läkarna, t ex huruvida de historiskt har varit intresserade av att medverka i olika typer av undersökningar. Värdet på ett på detta vis *bearbetat* register är oändligt mycket högre än värdet på ett *nyköpt* register.

Successivt har QQFS verksamhet växt och omfattar idag 60 anställda. QQFS är verksamt i 12 olika länder och arbetar på 15 olika språk. Omsättningen är ungefär 40 miljoner kronor per år. Under QQFS första verksamhetsår var omsättningen inte så stor, vilket berodde på att bolaget då inte hade några databaser att arbeta utifrån, i takt med att kontaktuppgifter samlades in och databaserna byggdes upp ökade omsättningen kraftigt. Det tog QQFS sex år att nå den omsättning som eVero nådde redan under sitt första verksamhetsår.

Fram till dess att eVero etablerade sig var QQFS ensam om att kunna erbjuda s.k. fieldwork på den nordiska marknaden. Man kan också konstatera att i vart fall 12 av QQFS kunder helt eller delvis har övergått till att anlita eVero.

2.2.2 Databaserna

År 2010 hade QQFS medarbetare B.L. byggt upp fem databaser. Detta arbete hade han gjort från grunden utifrån de kontaktuppgifter som QQFS då hade tillgång till. Det var alltså ingen vidareutveckling av någon befintlig köpt databas.

Fyra av databaserna är geografiskt indelade. Den ena, Nordendatabasen, innehåller kontaktuppgifter till läkare i Sverige, Norge, Danmark och Finland. Den andra, Beneluxdatabasen, innehåller motsvarande uppgifter till läkare i Belgien, Nederländerna, Luxemburg, Österrike och Schweiz. Den tredje, Meref Spain-France-Germany-Italy, innehåller kontaktuppgifter till läkare i dessa länder. Den fjärde, Meref English and Baltics, innehåller kontaktuppgifter till läkare i Estland, Lettland, Litauen, Ungern, Polen, Kanada, Storbritannien, Irland och USA. Den femte databasen, Conrec, innehåller kontaktuppgifter till 6 500 konsumenter som deltagit eller anmält att de önskar delta i marknadsundersökningar.

De två databaser som – utan jämförelse – är viktigast och innehåller flest kontaktuppgifter är Norden- och Beneluxdatabaserna som tillsammans innehåller cirka 160 000 kontakter. Beneluxdatafilen innehåller samma uppgifter som Beneluxdatabasen.

För att få en deltagare i en marknadsundersökning behöver man som regel kontakta i vart fall 10-15 personer. Det är inte ovanligt att man behöver 2 000 eller fler kontakter för att få den träffbild som kunden efterfrågar. Det är anledningen till att det behövs så många kontaktuppgifter.

Databaserna är helt centrala för QQFS verksamhet. Man använder sig av dem när man förbereder sig för att offerera uppdrag. Man använder dem när

man väljer ut vilka läkare som ska kontaktas inför ett uppdrag. Man uppdaterar dem kontinuerligt med tillkommande uppgifter som man får fram i samband med utförandet av uppdraget. QQFS hade inte kunnat bedriva den verksamhet det bedriver utan dessa databaser. Kring årsskiftet 2010/2011, när händelseförloppet i målet tog sin början, innehöll de fem databaserna sammanlagt kontaktuppgifter till 178 500 personer, dvs. läkare, sjukvårdspersonal och konsumenter.

Innehållet i databaserna skyddades på olika sätt. Lokalerna var låsta. Alla anställda stämplade in och ut med en stämpelklocka. Medarbetarna loggade in i databaserna med individuella användarnamn. Databaserna var även lösenordsskyddade. Alla medarbetare undertecknade sekretessavtal. Det fanns sekretessboxar, där allt utskrivet material som rörde projekten (inklusive Excel-listor med kontaktuppgifter) skulle slängas.

Arkitekten bakom databaserna B.L. har också valt att dela upp strukturen på ett sådant sätt att själva datafilen är fyrdelad och gömd i undermappar. Till exempel finns inte kontaktuppgifterna och källkoden på samma ställe.

Arbetet med att uppdatera och expandera databaserna är tidsödande och kostsamt. QQFS skickar mellan 50-60 000 e-postmeddelanden på en månad och ringer över 10 000 telefonsamtal.

2.2.3 U., C. och E.

U., C. och E. var anställda hos QQFS. Den 18 februari 2011 sade U. och C. upp sig från sina anställningar. De uppgav på fråga från E.KV. att de skulle fortsätta arbeta med undersökningar, men inte inom läkemedelsbranschen.

När E.KV. fått bekräftat att U. och C. inte hade för avsikt att bedriva någon konkurrerande verksamhet lät hon dem arbeta kvar på QQFS under sin tre månader långa uppsägningstid. Båda slutade den 18 maj 2011. Det datumet slutade även E., som sade upp sig senare än de andra, men som hade kortare uppsägningstid.

Därefter började QQFS tappa uppdrag från en av sina viktigaste kunder till en ny konkurrent. QQFS fick klart för sig att det var dessa tre f.d. anställda som låg bakom den nya konkurrenten, eVero.

U., C. och E. hade inga konkurrensklausuler i sina anställningsavtal och de var således i princip fria att göra vad de ville.

2.2.4 Angreppet

Den 19 september 2011 mottog QQFS marknadschefs, K.N., man ett epostmeddelande från eVero. Hans e-postadress hade lagts till i Nordendatabasen av K.N. Orsaken var att ett antal läkare i ett och samma projekt hade hört av sig och sagt att den länk som följde med QQFS e-postmeddelande i en kvantitativ undersökning inte gick att klicka på

eftersom länken bröts. För att kontrollera länken lade K.N. därför in sin mans e-postadress på en av kontakterna. På grund av ett förbiseende togs adressen sedan inte bort ur databasen.

Det fanns bara en enda förklaring till att K.N:s man, som är i en helt annan bransch, hamnat på eVeros sändlista över läkare att kontakta för marknadsundersökningar, nämligen att eVero hade QQFS databas och hade använt sig av den när de gjorde sitt utskick.

QQFS kontaktade därefter några läkare ur sina databaser för att fråga dem om de hade fått utskick från ett företag som hette eVero till sina privata, så att säga hemliga, epostadresser. De fick svar från flera av dem att det hade de fått. Läkarna kunde inte förstå varför eftersom de inte hade lämnat ut sina e-postadresser till detta företag.

QQFS kontaktade även en av sina viktigaste kunder W1 för att efterhöra vad den plötsliga nedgången i erhållna uppdrag berodde på. QQFS fick, genom K.N., förklaringen att det berodde på den nya aktören eVero, som låg lägre i pris. Vid samtalet framkom att eVero hade lämnat sitt första anbud till W1 den 20 maj 2011, alltså bara två dagar efter det att U., C. och E. slutade sina anställningar på QQFS.

I november 2011 ansökte QQFS om, och beviljades, att få göra en intrångsundersökning hos eVero. Intrångsundersökningen, som ägde rum den 15 november 2011, genererade ett mycket stort material. Efter analys av detta material ansåg QQFS att det stod klart att eVero hade tillgång till stora delar av QQFS upphovsrättsskyddade och företagshemliga material och att materialet användes i eVeros verksamhet. QQFS kunde även konstatera att eVero hade flera versioner av databaserna. Uppdateringar om man så vill. Den senaste versionen som återfanns var uppdaterad så sent som per september 2011, medan den första versionen som återfanns var i tiden före årsskiftet 2010/2011.

Svarandenas angrepp har lett till stor skada för QQFS. Det är nästan två år sedan det första angreppet ägde rum och QQFS påverkas fortfarande av konkurrens från eVero. eVero vinner uppdrag som annars hade gått till QQFS. QQFS omsättning är fortsatt lägre än tidigare. eVero tvingar fram en priskonkurrens som påverkar QQFS lönsamhet. Allt detta hade varit i sin ordning om det inte hade varit för att eVero startat sin verksamhet med hjälp av QQFS databaser. QQFS är vidare övertygat om att eVero - det interimistiska förbudet till trots - fortsätter att använda databaserna än idag.

Kronofogdemyndigheten hittade vid intrångsundersökningen inte mindre än 125 filer som matchade tingsrättens beslut. De förklaringar U., C., E. och eVero har lämnat till att det omfattande material återfanns hos eVero i november 2011 är inte korrekta.

De har påstått att de inte aktivt har kontaktat någon på QQFS för att få del av QQFS databaser. Av ett textmeddelande framgår att I.G. på eVero den 8

juli 2011 tog kontakt med QQFS medarbetare P.I. genom att skicka ett sms och be P.I. att – under hand – hjälpa henne med kontaktuppgifter till onkologer i Schweiz.

Svarandena har vidare påstått att eVero har fått tillsänt sig material först den 31 augusti 2011 och därefter. Enligt eVero skulle det den 31 augusti strax före midnatt först ha kommit ett anonymt e-postmeddelande med en lista benämnd Norwaylist. En knapp timme senare, skulle det ha kommit ytterligare ett anonymt e-postmeddelande, med en lista benämnd Sweden. Samma dag, den 1 september 2011, på kvällen, skall det ha kommit en lista benämnd Danmark. Slutligen ska det den 10 oktober 2011 ha kommit ett USB-minne med posten, utan avsändare, med några adresslistor och annan information som ”eVero inte fann intressant”.

Svarandena har alltså påstått att dessa är de enda tillfällena som eVero kommit i kontakt med QQFS material. Vid intrångsundersökningen påträffade kronofogden emellertid ett stort antal filer skapade av eVero under sommaren 2011 och i tiden därefter. Den 18 juli har eVero bearbetat QQFS databaser på så sätt att man framställt exemplar av dem och använt dem. Det är fråga om ett större antal mångfaldiganden.

På den dator som U. använt sig av hos QQFS fanns en fil skapad i augusti 2010 som innehöll cirka 65 500 kontaktuppgifter till olika läkare. Filen innehöll hela QQFS Nordendatabas. Utredningen visar även att i mars 2011 har ett USB-minne anslutits vid ett tillfälle till U:s dator. QQFS gör gällande att det var vid denna tidpunkt som U. laddade ned Nordendatabasen och att hon eller E. eller C. sedermera tog med sig den till eVero.

Att U., C. och E. påbörjade konkurrerande verksamhet redan under pågående anställning framgår av följande. Ostridigt är att U., C. och E. bildade eVero den 30 mars 2011 och registrerade bolaget hos Bolagsverket den 27 april 2011, dvs under pågående anställning. Av Bolagsverkets register framgår att eVero har fått en styrelse bestående av E., U. och C. E. har dessutom fått posten som VD, U. posten som Vice VD och C. posten som styrelseordförande.

Redan den 19 maj 2011, alltså dagen efter att anställningarna hos QQFS upphörde, lanserades eVeros hemsida. eVero återfanns denna dag även på Facebook och Twitter. eVero lämnade sitt första anbud den 20 maj 2011. Anbudet lämnades till en av QQFS viktigaste och största kunder, W1.

eVeros affärsplan är daterad den 7 februari 2011. Den visar att U., C. och E. redan innan de ens sade upp sina anställningar i QQFS hade långt framskridna planer på att starta en med QQFS direkt konkurrerande verksamhet. Redan i det skedet har de uppgett att de ”*etablerat kontakt med potentiella kunder*”. Arbetet med den konkurrerande verksamheten hade således redan i tiden dessförinnan inletts.

2.2.5 Konsekvenser av angreppet

Som nämndes inledningsvis var QQFS ensam om att kunna erbjuda s.k. fieldwork services på den nordiska marknaden fram till dess att eVero etablerade sig. Det tog QQFS sex år att nå den omsättning som eVero nådde redan under sitt första verksamhetsår. eVeros omsättning under det första verksamhetsåret uppgick till 3 856 561 kronor.

QQFS har gjort en beräkning av den skada QQFS lidit till följd av det inträffade angreppet på QQFS databaser.

Den ekonomiska skadan uppgår till i vart fall till 11 093 482 kronor och avser en investeringskostnad om 10 838 111 kronor och en utebliven vinst om 255 371 kronor.

Utebliven vinst är beräknad på 14 projekt som QQFS gått miste om till följd av att eVero istället fått projekten. När QQFS beräknade denna skadepost i samband med upprättandet av stämmningsansökan valde QQFS att utgå ifrån den ekonomiska skada som bolaget vid den tidpunkten (november 2011) kunde konstatera att man faktiskt hade lidit till följd av Svarandenas agerande. QQFS tog inte höjd för att eVero även efter november 2011 skulle kunna fortsätta ta projekt från QQFS med hjälp av QQFS databaser. Vid en genomgång av materialet som QQFS erhållit från intrångsundersökningen hos eVero har QQFS således kunnat konstatera att eVero erhållit dessa 14 uppdrag som QQFS lämnat anbud på. De 14 projekten kommer samtliga från QQFS kunder. Om QQFS erhållit dessa uppdrag som vanligt hade detta genererat 1 702 475 kr i intäkter till QQFS, varav ca 15 procent motsvarande 255 371 kr hade utgjort vinst.

Investeringskostnaden om 10 838 111 kr är framräknad utifrån inköpskostnad av listor 1 332 986 kr, telefonkostnader, 937 125 kr, och personalkostnaden för att ta fram databaserna, 8 568 000 kr.

Slutligen, har QQFS yrkat att Svarandena ska betala ett ideellt skadestånd om 2 000 000 kr.

2.3 Svarandena – rättsliga grunder

2.3.1 Intrång

Svarandena anser inte att det föreligger något upphovsrättsligt skydd för Norden- och Beneluxdatabaserna. Svarandena anser inte heller att Norden- respektive Beneluxdatabaserna och Beneluxdatafilen utgör företagshemligheter för QQFS.

QQFS yrkanden och grunder har enbart hänfört sig till påstådd upphovsrätt, och behandlar inte så kallat katalogskydd som är en till upphovsrätten närstående rättighet.

Då käranden inte har anfört tillräckliga omständigheter eller bevisning för att styrka sin upphovsrätt till respektive av Norden- och Beneluxdatabaserna samt Beneluxdatafilen ska yrkandet lämnas utan bifall.

För det fall att tingsrätten skulle anse att yrkandet omfattar den närstående rättigheten katalogskydd enligt 49 § URL och att sådant anses föreligga till Norden- respektive Beneluxdatabaserna samt Beneluxdatafilen bestrider svarandena att intrång begåtts i detta katalogskydd, då svarandena inte framställt något eller några exemplar av Norden- och Beneluxdatabaserna och gjort dem tillgängliga för allmänheten.

Under alla förhållanden har varken U., C. eller E. under tiden de varit anställda hos QQFS olovligen framställt kopior av angivna databaser och fil. De har inte använt något av det som finns inom ett eventuellt katalogskydd för Norden- och Beneluxdatabaserna.

U., C. och E. har heller aldrig röjt eller utnyttjat företagshemligheter tillhörande QQFS. Svarandena förnekar att de alls ska ha framställt fysiska och digitala kopior av vissa filer och databaser.

eVero har vitsordat att man använt någon enstaka adress som återfinns i Nordenrespektive Beneluxdatabaserna samt Beneluxdatafilen vid ett utskick som genomfördes i september 2011. Det har emellertid inte inneburit intrång i katalogskyddat alster eftersom det inte varit en framställan utan en användning av innehållet. Utnyttjandet har i vart fall varit i sådan begränsad omfattning att det inte kan anses utgöra ett obehörigt utnyttjande. Vid tidpunkten för utskicket var inte E. längre del i eVeros verksamhet.

eVero innehar inga handlingar i pappersform eller sparade på digitalt media som utgör QQFS företagshemligheter. Under alla förhållanden är yrkandet så oklart att det inte är verkställbart, varför det inte ska bifallas. För det fall tingsrätten anser att i målet åberopade databaser/filer eller delar därav utgör företagshemlig information tillhörig QQFS och densamma visas innehavd av eVero, är eVero villigt att omedelbart förstöra dessa.

2.3.2 Skadestånd

U., C. och E. har inte under anställning eller därefter begått intrång i eventuell upphovsrättsligt skyddad katalog innehavd av QQFS.

U., C. och E. har inte under sina anställningar i QQFS obehörigen röjt databaser/filer och inte heller i övrigt medverkat vid obehörigt angrepp på företagshemlighet innehavd av QQFS. Gällande sistnämnda del föreligger inte heller synnerliga skäl.

U., C. och E. har dessutom inte brutit mot sina respektive anställningsavtal eller sin lojalitetsplikt mot QQFS, som kan anses ha förelaget under deras respektive anställning hos QQFS.

U., C. respektive E. har inte bedrivit konkurrerande verksamhet under sin anställningstid i QQFS och inte röjt QQFS företagshemlig information för eVero.

eVero är visserligen bildat före det att anställningarna upphörde men eVero har inte bedrivit verksamhet förrän efter den 19 maj 2011.

eVero, U., C. och E. anser inte att sådana förhållanden föreligger i någon del av målet att 6 kap 4 § skadeståndslagen är tillämplig.

2.4 Svarandena – omständigheter

U., C. och E. har samtliga varit anställda vid QQFS men har haft skilda anställningar och arbetsuppgifter i sina anställningar enligt följande.

2.4.1 U.

U. påbörjade sin anställning vid QQFS under 2006 och erhöll fast anställning under 2008. Hon arbetade i huvudsak med projekt mot patienter men även i viss mån med kontakter med läkare och övrig sjukvårdspersonal. I samband med utförandet av sin tjänst arbetade hon kontinuerligt med adresslistor och andra dokument inom QQFS, men har aldrig erhållit någon uppgift om att någon handling eller visst material inom QQFS var att se som företagshemligheter. Det enda som ledningen i QQFS poängterade var konfidentiellt var att det som hände på kontoret skulle stanna där och det handlade då om relationer mellan ledning, anställda och direkt mellan anställda på QQFS samt arbetsätt och hur undersökningar genomfördes.

U. har inget specifikt minne av att hon i augusti 2010 skapat någon fil innehållande adresslistor. Det är dock sannolikt att så skett eftersom hon aktivt arbetade i QQFS under aktuell tid med just hantering av kontaktuppgifter i sitt arbete. Det kan emellertid lika väl vara så att någon annan anställd på QQFS skapat aktuell fil. Detta grundat i att alla anställda hade samma lösenord till datorerna och då man på QQFS kontor lånade varandras datorer frekvent under arbetet. Allt för att göra ett så bra och effektivt arbete som möjligt för QQFS. Vid tidpunkten för aktuell fils skapande hade U. inte några planer på att starta egen verksamhet och hade på inget sätt diskuterat med vare sig E., C. eller någon annan om att starta verksamhet.

Gällande det USB-minne som skulle ha anslutits till hennes dator den 18 mars 2011, har hon ingen minnesbild av det överhuvudtaget. Samma förhållanden rådde i mars 2011 som angivits ovan avseende augusti 2010, varför vem som helst på QQFS kontor kan ha hanterat USB-minnet. Dessutom vet uppenbarligen ingen vad aktuellt USBminne innehåller eller ens om man eventuellt fört filer mellan USB-minnet och aktuell dator.

Handlingen benämnd ”Confidential Information Agreement for Employee” låg för U:s underskrift på hennes arbetsplats en dag efter sommaren 2010. Ingen förhandsinformation hade lämnats och ingen förklaring i övrigt

lämnades av QQFS. Den enda uppgift som lämnades var att samtliga skulle skriva på och lämna sitt exemplar på en bestämd plats på kontoret vid arbetsdagens slut. U. förstod inte allt i handlingen och några bilagor har aldrig funnits. Hon lämnade ett underskrivet exemplar vid arbetsdagens slut och fick inget eget exemplar eller kopia av handlingen. U. har sedan hon lämnat ifrån sig handlingen inte sett denna eller likalydande handling förrän hon fick del av den i samband med stämningsansökan i målet.

U. sade upp sin anställning i februari 2011, varvid hon även informerade QQFS om att hon hade för avsikt att starta eget företag inom samma bransch. Efter en kortare diskussion mellan arbetstagare och arbetsgivare kom hon att bli kvar och arbetade på QQFS under hela uppsägningstiden.

U. har under sin anställning vid QQFS vid ett stort antal tillfällen tagit med sig arbete hem samt även vid tjänsteresor. Antingen togs listor med hem för bearbetning eller så skickades listor via e-post hem till hennes hotmail-adress. Sistnämnda förfarande var det allom rådande på QQFS eftersom det i princip var omöjligt att arbeta med sin e-post mm genom servern på QQFS. Dessutom fanns det inte laptops för de anställda när de utförde tjänsteuppdrag på annan plats än QQFS kontor i Göteborg, varför de anställda använde sina privata laptops vid utövandet av arbetet i QQFS i såväl hemmiljö som vid resor i tjänsten.

U. har varit anställd hos eVero sedan hon avslutade sin anställning vid QQFS.

2.4.2 C.

C. anställdes i QQFS under 2007 som tim- eller projektanställd och erhöll fast anställning den 19 augusti 2008. Hon arbetade i huvudsak med marknadsundersökningar gentemot läkare och sjukvårdspersonal i Norge men även mot den svenska marknaden. I detta arbete kom hon att i stor utsträckning hantera olika adress- och kontaktlistor gentemot läkare och sjukvårdspersonal. C. tog fram många e-postadresser genom det sätt varpå de flesta läkare är adresserade på internet, nämligen genom att använda personnamn och namnet på det sjukhus där de var aktiva. Därutöver används i huvudsak läkarlistor från internet som den stora källan till att få fram kontaktuppgifter för läkare och sjukvårdspersonal.

C. använde även hon sin privata laptop vid utförandet av sina arbetsuppgifter i QQFS på sätt ovan redovisats beträffande U. Hon har aldrig erhållit några begränsningar eller andra instruktioner över hur QQFS adressregister eller andra affärshandlingar ska hanteras utöver vad som nedan sägs om "confidential-bin" (nedan sekretessstunnor), utan har uppfattat adressregistren i huvudsak som noteringshäften för kontakter mm.

Gällande "Confidential Information Agreement for Employee" har denna handling presenterats och hanterats av QQFS i förhållande till C. på samma sätt som angivits avseende U.

C. sade upp sig från QQFS i mars 2011, varvid hon informerade QQFS ledning att hon hade för avsikt att starta eget tillsammans med bland annat U. Hon avslutade anställningen den 18 maj 2011.

C. har varit anställd hos eVero sedan hon avslutade sin anställning vid QQFS.

2.4.3 E.

E. har aldrig varit tillsvidareanställd i QQFS utan har endast haft projektanställningar från och med någon gång i mars 2010 och fram till hon slutade hos QQFS den 18 maj 2011.

E. har under sin anställning hos QQFS endast fått ta del av ytterst begränsad del av QQFS verksamhet. Bland annat har hon inte förrän hon delgavs stämning i målet fått kunskap om att QQFS skulle inneha ett priskalkylverktyg eller en säljpresentation. Hon har dock under sin tid på QQFS gjort som alla andra anställda, nämligen tagit emot och skickat listor till och från arbetsdatorn till den privata laptopen när hon arbetat hemifrån eller på annan ort.

Gällande ”Confidential Information Agreement for Employee” har denna handling presenterats och hanterats av QQFS i förhållande till E. på samma sätt som angivits ovan avseende U.

E. var anställd hos eVero från den 19 maj 2011 till och med den 29 augusti 2011, då hon avslutade sin anställning och har sedan den dagen inte varit på eVeros kontor. Att hon funnits kvar i register avseende formella positioner efter den 29 augusti 2011 beror på Bolagsverket handläggningstider men hon har de facto inte agerat vare sig i eller för eVero efter angiven tidpunkt.

2.4.5 U., C. och E.

U., C. och E. har aldrig någonsin obehörigen framställt eller kopierat några adresslistor eller andra liknande databaser hos QQFS. Som noterats ovan har de dock under sin respektive anställning vid QQFS vid flera tillfällen hanterat adresslistor mm men detta har alltid skett enligt det normala förfarandet hos QQFS för att kunna uppfylla sin anställning. Således har arbetssättet att kopiera och hantera adresslistor såväl på kontoret som på resor, vid kontakter med kunder och i hemmet varit det vanliga sättet att arbeta, varför dessa kopior varit behörigen framtagna.

Ingen av U., C. eller E. har under sina anställningar vid QQFS tagit fram offerter till QQFS kunder.

På QQFS kontor hade alla anställda samma inloggningsuppgifter till sina datorer och till den server som datorerna var kopplade till. Alla hade varsin arbetsplats med en stationär dator men det hände ofta att man lånade

varandras arbetsplatser och därmed datorer, uppkopplingar och inloggningar för att utföra parallella arbetsuppgifter. U., C. och E. hade som de flesta andra anställda hos QQFS, med undantag för chefs- eller förtroendepersoner, inte tillgång till all information på servern. De delar som man inte hade tillgång till var låsta med olika lösenord eller behörigheter och innehöll enligt uppgift sådan information som var konfidentiell och därmed företagshemlig inom QQFS. Efter vad U. och C. erfor under sina respektive anställningar vid QQFS fanns i dessa företagshemliga delar ekonomisk information mm som låg till grund bland annat för offertberäkning. Hemlighållandet accentuerades i samband med uppdatering mm av it-systemet på QQFS, då en av QQFS anställda kontrollerade varje anställds dator så att inte tillgång erhöles till skyddade delar av servern.

På QQFS kontor fanns även sekretessstunor i vilka de anställda skulle placera konfidentiell information för destruktion. Tydliga instruktioner lämnades från QQFS att inte slänga adresslistor och annat massproducerat material i sekretessstunnorna. De skulle endast användas till konfidentiell information såsom kontouppgifter för vissa medverkande i undersökningar och annan ekonomisk information.

U., C. och E. har oerhört svårt att ta till sig QQFS påståenden om att aktuella adresslistor skulle utgöra en av QQFS största tillgångar eftersom dessa spridits för vinden och över oskyddat internet i mycket stor utsträckning.

Vidare noteras att såväl U. som C. vid flera tillfällen instruerats att komplettera undersökningar som genomförts på QQFS. Dessa kompletteringar har gjorts utan beställarnas vetskap och på direkt order från företagsledningen i QQFS. Såsom U. och C. uppfattade var detta en av de delar som skulle hemlighållas enligt principen; ”Det som händer på kontoret stannar där.”

2.4.6 eVero

eVero bildades av U., C. och E. under våren 2011. Avsikten var att de i detta bolag skulle bedriva verksamhet i form av marknadsundersökningar mm efter det att de avslutat sina anställningar i QQFS. Verksamhet har inte bedrivits i eVero före den 19 maj 2011 och de facto först den 23 maj 2011, då F-skattsedel och momsregistrering gjordes för verksamheten.

U., C. och E. har givetvis diskuterat och i viss mån planerat för sitt nya företag eVero innan bolagets verksamhet startade. Emellertid bestrider samtliga att de på något sätt bedrivit konkurrerande verksamhet med QQFS under tid som anställda där.

Den ”Affärsplan - en första skiss” som givits in i målet av QQFS togs fram av U., C. och E. för att användas vid ansökningar och kontakter under sekretess med till exempel ALMI för att erhålla hjälp att starta upp ett företag. Givetvis innebär inte framtagandet av ett internt dokument att man

sysslar med konkurrerande verksamhet eller på annat sätt uppträder illojalt mot sin arbetsgivare. eVero finner det synnerligen anmärkningsvärt att inte QQFS begärt att ”Affärsplan – en första skiss” ska hanteras under sekretess i målet, då det även för QQFS måste vara uppenbart att en affärsplan är information som eVero hanterar som hemlig.

eVero tog hjälp av externa konsulter för att ta fram sin hemsida, vilken öppnade för trafik den 24 maj 2011. I dagarna dessförinnan hade eVero tillsett att finnas närvarande på Facebook och Twitter, vilket endast tar några minuter att aktivera.

eVero har alltsedan verksamheten startade den 19 maj 2011 bedrivit marknadsundersökningar mm och ett stort antal kontaktuppgifter/adresser har för detta arbetes utförande inköpts från bland annat Cegedim. Vidare har eVero själva tagit fram listor på läkar- och sjukvårdspersonal, dels via internet dels genom sina kunskaper om hur e-postadresser normalt ser ut till anställda inom sjukvården. De mest använda internetsidorna för att finna läkare har varit olika för olika länder enligt följande: Norge, legeföreningen.no; Sverige, doktorsguiden.se; Danmark, Sundhed.dk; Schweiz, doktor.ch; Österrike, arzt-suche24.at m fl. Det är i princip aldrig förekommande att man erhåller e-postadresser i förtroende från läkare.

eVero har lämnat ett stort antal offerter till en mängd företag inom läkemedelsindustrin med de mest divergerande innehåll till såväl geografiskt som antalsmässigt omfång. Vid i princip varje offert har eVero konkurrerat med flera olika företag om att erhålla uppdragen och eVero har både vunnit och förlorat upphandlingar. I några fall har kunderna explicit vänt sig till eVero.

eVero genom C. erhöll natten till den 1 september 2011 ett e-postmeddelande från en e-postadress som hette everoC.@hotmail.com som eVero uppmärksammade på morgonen då kontoret öppnade. Med epostmeddelandet fanns en bilagd lista benämnd ”Norwaylist” men i övrigt ingen text och meddelandet var avsänt kl 23.30 den 31 augusti 2011. Ett andra e-postmeddelande hade kommit på natten och var avsänt kl 00.13 den 1 september 2011 och innehöll en lista benämnd ”Sweden”. Vidare erhöll eVero på morgonen den 2 september 2011 ett tredje e-postmeddelande som var skickat från samma adress vid kl 21.36 den 1 september 2011. Detta meddelande innehöll en lista benämnd ”Denmark”. eVero försökte få fram information kring avsändaradressen men lyckades inte innan den någon dag senare försvann.

eVero erhöll den 10 oktober 2011 anonymt ett USB-minne via post. Ingenting på kuvertet eller i brevets innehåll gav några ledtrådar varifrån det kom. Inte heller i övrigt gick det att härleda USB-minnets ursprung. Vid eVeros granskning av detsamma framkom att det fanns några adresslistor och lite annan information som eVero inte fann intressant. Dock får framhållas att det på aktuellt USB-minne har förekommit fler än 3 500 ändringar daterade efter den 18 maj 2011, vilka vid granskning observerats vara gjorda av personal på QQFS. De senast daterade ändringarna är från september 2011.

Nämnda granskning har gjorts av eVero sedan de fick del av informationen från Kronofogdemyndigheten i samband med intrångsundersökningen. Ändringarna och noteringar är omständigheter som visar att ingen av U., C. eller E. kan ha framställt de kopierade filer som finns på aktuellt USB-minne.

Vid ett tillfälle, i slutet av september 2011, använde sig eVero vid ett mindre arbete av en del av adresserna från listan benämnd ”Sweden”. En av dessa adresser var uppenbarligen den så kallade ”dummy-adressen” som QQFS angivit i målet, dvs K.N:s mans e-postadress.

Svarandena har aldrig aktivt eftersökt material från QQFS eller från annan aktör på aktuell marknad.

Gällande I.G. kan eVero endast konstatera att hon varit anställd hos eVero, men att denna anställning inleddes först i mitten av juli 2011, således efter den 8 juli 2011. eVero har emellertid anlitat I.G. innan det att hon blev anställd av eVero. Det arbete som I.G:s företag anlitas för var en undersökning i Tyskland. Uppdraget omfattade endast Tyskland.

Beträffande antalet olika filer och hur de hanterats och kommit till eVero har redan angivits i målet och eVero kan endast påpeka att antalet filer funna av Kronofogdemyndigheten på intet sätt speglar QQFS påståenden, då flertalet funna filer endast hänför sig till enstaka sökord som till exempel det förhållandet att ordet QQFS fanns med. Såsom exempel kan lyftas fallet med den företagshemliga affärsplan som QQFS fått del av genom Kronofogdemyndighetens sökordsletning i eVeros databas.

Svarandena kan konstatera att QQFS påstår att ”dummy-adressen” som förekommit i målet skulle ha raderats ur QQFS databas redan i januari 2011. Svarandena kan varken förneka eller vitsorda detta påstådda faktum men det kan tyckas anmärkningsvärt att QQFS, som är så måna om sina adresslistor, tar bort den enda spåringsmöjligheten till sina listor.

3. UTREDNINGEN I MÅLET

QQFS har åberopat omfattanden skriftlig bevisning. Som muntlig bevisning har åberopats förhör under sanningsförsäkran med E.KV., vittnesförhör med K.N. och B.L. samt sakkunnigförhör med J.T.

Svarandena har åberopat viss skriftlig bevisning, förhör under sanningsförsäkran med U., C. och E. samt vittnesförhör med E.W., B.C.N.C och M.R.

Tingsrätten kommer under domskälen att redovisa vad de hörda berättat i den mån detta har haft betydelse för bedömningen i målet.

4. DOMSKÄL

4.1 Vad är utrett om de faktiska omständigheterna?

4.1.1 QQFS verksamhet

Den beskrivning som QQFS lämnat om den verksamhet man bedriver är ostridig mellan parterna. Tingsrätten utgår därför från den beskrivningen vid bedömning av de olika frågor som aktualiseras i målet.

4.1.2 Databasernas innehåll och storlek

I målet är ostridigt att QQFS innehar fem databaser som innehåller den typ av uppgifter som QQFS beskrivit ovan under åberopade omständigheter. E.KV. har under sanningsförsäkran bekräftat att databaserna innehåller det påstådda antalet uppgifter och mot bakgrund även av vad hon berättat om hur uppgifterna tagits fram samt att det tagit tolv år för QQFS att sammanställa uppgifterna anser tingsrätten att det inte heller finns skäl att ifrågasätta den av QQFS angivna omfattningen på databaserna.

4.1.3 Har Norden- och Beneluxdatabasen respektive Beneluxdatafilen återfunnits hos eVero?

QQFS har i denna del åberopat omfattande skriftligt material samt förhör med E.KV. och B.L.

Enligt det åberopade protokollet från intrångsundersökningen i november 2011 hittade Kronofogdemyndigheten 125 filer hos eVero som matchade tingsrättens beslut om vad som fick eftersökas.

Såväl E.KV. som B.L. har berättat att de har jämfört det material som beslagtogs hos eVero med Norden- och Beneluxdatabaserna. Båda har dragit slutsatsen att det har varit fråga om exakt samma material. Tingsrätten har också vid en genomgång av den skriftliga bevisningen kunnat konstatera att vid intrångsundersökningen hos eVero innehade bolaget material med ett identiskt utseende med QQFS Norden- och Beneluxdatabas och Beneluxdatafil. Det material som hittades hos eVero innehöll vidare samma antal kontaktuppgifter som QQFS databaser. Materialet innehöll kommentarer och anmärkningar som var utförda av QQFS personal. Tingsrätten vill i detta sammanhang framhålla att kommentarerna ”always”, ”willing” och ”never” återfinns i det material som påträffades vid intrångsundersökningen, vilket enligt QQFS är det sätt man katalogiserar huruvida läkarna vill vara med i olika undersökningar eller inte.

Vidare framgår av ett utdrag från en Skypekonversation att C. ska ha skickat hela QQFS konsumentdatabas ConRec till en annan anställd på eVero, M.G.

Därtill kommer att det av ett antal åberopade e-postmeddelanden framgår att läkare blivit kontaktade av eVero på sina privata e-postadresser utan att läkarna har lämnat ut dessa till eVero. E-postadresserna har emellertid funnits i QQFS databaser vilket talar för att eVero använt sig av dessa databaser vid utskick gällande olika studier om bl a preventivmedel, plackpsoriasis och mjuka linser. Det framgår också att C. gjorde ett utskick den 19

september 2011 där e-postmottagaren erbjöds att delta i en undersökning om preventivmedel. Erbjudandet skickades bland annat till K.N:s mans e-postadress. K.N. har, när hon hörts, bekräftat QQFS uppgift att hon hade lagt in adressen i en av QQFS databaser för att kontrollera felaktiga länkar. Även detta ger stöd för att eVero använt sig av QQFS databasers kontaktuppgifter.

Svarandenas förklaring till att uppgifterna återfunnits hos eVero vid intrångsundersökningen är att de skickats anonymt till dem, dels i ett epostmeddelande, dels via post på ett USB-minne den 31 augusti respektive den 10 oktober 2011.

Det finns skriftlig bevisning åberopad av käranden som direkt motbevisar denna förklaring. Bland annat framgår av en datafil som återfanns hos eVero att den är skapad den 18 juli 2011 och att den innehåller en kopia av QQFS samling av svenska onkologer och QQFS Nordendatabas. Av materialet framgår också att det har bearbetas av eVero och att relevanta läkare har valts ut samt att det innehåller noteringar som härrör från tiden före den 31 augusti 2011, d v s i tiden innan eVero påstår sig ha fått materialet tillsänt.

Svarandena har invänt att det inte går att lita på datumangivelserna eftersom den dator som materialet återfunnits i kan ha varit felaktigt inställd. Någon bevisning som talar för att det skulle förhålla sig på det sättet har emellertid inte åberopats varför tingsrätten lämnar invändningen utan avseende.

Tingsrätten förstår även Svarandena som att de menar att de i eVeros projekt under sommaren 2011 har arbetat med egna listor som de tagit fram genom sökningar på internet och därmed inte har arbetat i QQFS material. Någon förklaring till varför listorna är identiska med uppgifterna i QQFS Norden- och Beneluxdatabaser och Beneluxdatafil har Svarandena inte lämnat. De har inte heller åberopat någon bevisning som visar att det varit fråga om egna listor. Deras påståenden vinner därmed inte stöd av någon utredning och motbevisar således inte den bevisning som åberopats till stöd för att Svarandena använt QQFS databaser och Beneluxdatafil sommaren 2011.

Sammanfattningsvis går det inte att dra någon annan slutsats än att det var QQFS Norden- och Beneluxdatabas respektive Beneluxdatafil som påträffades hos eVero vid intrångsundersökningen i november 2011. QQFS har därmed styrkt att det är QQFS databaser och datafil som återfunnits hos eVero och att Svarandena haft tillgång till detta material helt eller delvis redan under sommaren 2011.

4.1.4 Har Svarandena innehaft flera exemplar av databaserna och Beneluxdatafilen?

Tingsrätten konstaterar inledningsvis att någon måste ha kopierat databaserna och Beneluxdatafilen hos QQFS för att dessa ska ha kunnat föras över till eVero.

E.KV. har uppgett att hon, tillsammans med B.L., gjorde en sammanställning av det material som omhändertogs av Kronfogdemyndigheten. Uppgiften har bekräftats av B.L. när han hörts. Det inte framkommit någon anledning att ifrågasätta riktigheten av sammanställningen. Det framgår att Nordendatabasen återfanns hos eVero i form av tre Excel-filer och att eVero under sommaren 2011 med Nordendatabasen som grund även skapade ett antal filer i samband med olika projekt. E.KV. har uppgett att hon uppskattat att eVero skickade ut cirka 8 000 länkar till olika läkare. Den version av Nordendatabasen som återfanns hos eVero var upprättad i tiden före årskiftet 2010/2011 vilket framgår av att den innehöll adressen till K.N:s man.

När det sedan gäller Beneluxdatabasen framgår av bevisningen att den återfanns hos eVero i en Excel-fil benämnd "Läkare List2". Av B.L. uppgifter har framkommit att det var en version av databasen som var uppdaterad av QQFS personal i september 2011.

Dessutom framgår av resultatet från intrångsundersökningen tillsammans med det jämförelsematerial som åberopats att Beneluxdatafilen återfanns på ett USB-minne i en dator hos eVero.

4.1.5 Hur har QQFS material hamnat hos eVero?

Svarandena har inte lämnat någon förklaring till hur QQFS material kunnat finnas hos eVero redan under sommaren 2011.

Av en utredning som IT-Forensikkonsultföretaget Nsson Communications AB har gjort och som har åberopats av QQFS framgår att på den dator som U. använde när hon arbetade på QQFS laddades hela Nordendatabasen ner i augusti 2010. Av förhöret med B.L. har framgått att alla de uppgifterna sedan återfanns hos eVero. Vidare visar den IT-forensiska utredningen att under 2011 har ett USB-minne anslutits till U:s dator vid ett tillfälle i mars 2011.

U. har i sitt förhör uppgett att det var vanligt att man använde varandras datorer och att hon i och för sig kan ha laddat ner Nordendatabasen av praktiska skäl när hon arbetade med något projekt.

Det finns således mycket som talar för att någon av U., C. eller E. tagit med sig Nordendatabasen till eVero på ett USB-minne eller på annat sätt.

Någon på QQFS måste därefter ha hjälpt eVero att få tillgång till Beneluxdatabasen i september/oktober 2011. Någon närmare utredning om hur detta gått till har inte förebringats.

4.2 Föreligger ett upphovsrättsligt skydd för Norden och Beneluxdatabasen respektive Beneluxdatafilen?

Katalogskyddet i 49 § URL skyddar vissa typer av större informationssamlingar eller alster som är resultatet av en väsentlig investering. Skyddet gäller även för information som sammanställts i databaser. Målet handlar om två databaser, Norden- respektive Beneluxdatabasen som tillsammans innehåller cirka 160 000 kontakter, samt Beneluxdatafilen. Kontaktuppgifterna har löpande kompletterats och uppdaterats. Det har enligt uppgift tagit QQFS tolv år att göra sammanställningarna. Av förhören med E.KV. och K.N., samt även av de uppgifter som U., C. och E. själv lämnat, har framgått att många av uppgifterna, t ex privata epostadresser, privata mobilnummer, uppgifter om huruvida läkaren är villig att delta i undersökningar eller inte, har lagts till efter personlig kontakt med den läkare som står på listan. K.N. har framhållit att många läkare var ovilliga att delta i undersökningar innan de haft personlig kontakt med någon från QQFS. Det kan därför inte sägas vara fråga om en enkel sammanställning som gjorts med rutinmässiga åtgärder. Tingsrätten gör bedömningen att uppgifterna i databaserna och Beneluxdatafilen har en sådan omfattning att de redan på denna grund omfattas av katalogskyddet.

QQFS har vidare åberopat såväl muntlig som skriftlig bevisning till styrkande av investeringskostnaden för att upprätta databaserna och Beneluxdatafilen. Det har varit fråga om kostnader för införskaffande av listor, för förädling av dessa uppgifter och för att samla dem i databaserna. Av förhören med E.KV. och J.T., framgår att investeringskostnaden uppgått till minst 10,8 miljoner kronor. Svarandena har inte gjort gällande något som ger anledning att ifrågasätta kostnaden. Databaserna och Beneluxdatafilen är därmed även resultatet av en väsentlig investering varför de även på denna grund omfattas av katalogskyddet.

Det sagda innebär att tingsrätten bedömer att QQFS har upphovsrätt till materialet i enlighet med 49 § URL.

4.3 Har U., C., E. respektive eVero gjort intrång i det upphovsrättsliga skyddet?

Innehållet i det upphovsrättsliknande skyddet enligt 49 § URL består av två ensamrätter, nämligen att framställa exemplar och att göra det tillgängligt för allmänheten. Tingsrätten menar att upphovsrättsintrång inte förutsätter att intrångsgöraren både framställt exemplar och gjort det tillgängligt för allmänheten utan att det är tillräckligt att endera rättigheten kränkts (jfr prop. 1996/97:111 s 55).

Vid URLs tillkomst uttalades att det skulle vara otillfredställande ur rättspolitisk synpunkt om stora sammanställningar som representerar ett betydande värde skulle få kopieras fritt av andra. I databasdirektivet art 7.1 beskrivs rätten att framställa exemplar som en rätt att ”förbjuda utdrag och/eller återanvändning av hela eller en kvalitativt eller kvantitativt sett väsentlig del av

databasens innehåll”. Med utdrag avses i direktivet ”en varaktig eller tillfällig överflyttning av hela eller en väsentlig del av innehållet i en databas oberoende av på vilket sätt och i vilken form detta sker”. Av den proposition som låg till grund för införlivandet av databasdirektivet framgår att begreppet rätten att framställa exemplar skulle anses täcka dessa åtgärder (prop. 1996/97:111 s 23). Begreppet rätten att framställa exemplar har vidare, genom hänvisning till 2 § URL, samma innebörd som när det gäller den egentliga upphovsrätten. Både direkt (kopiering) och indirekt framställning avses. Det är även fråga om en exemplarframställning oavsett om hela eller delar av verket kopieras. Lagring av ett verk i dator innebär också att man framställt ett exemplar av verket.

Tingsrätten har ovan konstaterat att Svarandena för att kunna använda sig av innehållet i QQFS databaser och Beneluxdatafil måste ha kopierat dessa, antingen själva eller genom att låta någon annan göra det, samt fört över uppgifterna till eVero. Mångfaldiganderätten i 2 § URL är mycket vidsträckt och omfattar alla former av permanent eller tillfälligt skapande. Lagring av ett verk i en dator utgör framställning av ett exemplar av verket och ett nytt exemplar av ett dokument eller en fil skapas i samband med att det laddas ned på till exempel ett USB-minne eller bifogas ett epostmeddelande. Det innebär att Svarandena har framställt exemplar av databaserna och Beneluxdatafilen redan genom att flytta dem till eVero.

Fråga blir sedan om det även är fråga om exemplarframställning i URLs mening när Svarandena har arbetat i och bearbetat de filer som flyttats över till eVero. Tingsrätten menar att varje gång Svarandena har arbetat med materialet exempelvis i ett projekt har ett nytt exemplar av detta framställts.

Däremot är det inte visat att Svarandena framställt kopior i pappersform av databaserna och Beneluxdatafilen.

Av den skriftliga bevisningen framgår att såväl U., C. som E. har arbetat i projekt och använt sig av databaserna och Beneluxdatafilen sommaren 2011. De har således var och en gjort sig skyldiga till upphovsrättsintrång. Genom U:s, C:s och E:s åtgärder har även eVero gjort sig skyldigt till upphovsrättsintrång. Det förhållandet att det inte går att dra några säkra slutsatser om vem eller vilka som överfört materialet till eVero saknar enligt tingsrätten betydelse vid bedömning av Svarandenas ansvar.

4.4 Utgör Norden- och Beneluxdatabaserna respektive Beneluxdatafilen företagshemlighet?

Med företagshemlighet avses enligt 1 § FHL sådan information om affärs- eller driftförhållanden i en näringsidkares rörelse som näringsidkaren håller hemlig och vars röjande är ägnat att medföra skada i konkurrenshänseende.

Av den ostridiga beskrivning som lämnats om QQFS verksamhet och om hur uppgifterna i databaserna används kan slutsatsen dras att databaserna är av central betydelse för QQFS verksamhet. Det är en samling uppgifter som

utgör grunden för hela verksamheten och utan databaserna skulle enligt vad som framkommit verksamheten inte fungera. Det har vidare tagit QQFS många år att bygga upp databaserna och det har varit fråga om väsentliga investeringar i både tid och pengar. Det har inte, som Svarandena gjort gällande, varit fråga om uppgifter som lätt går att sammanställa från nätet. Av vad som framkommit i målet torde det också stå klart att det är fråga om information som har ett kommersiellt värde. Det är med andra ord fråga om information om affärs- eller driftsförhållanden i QQFS verksamhet.

Nästa fråga tingsrätten har att ta ställning till är om QQFS har hållit informationen hemlig. Det finns inte några formkrav när det gäller hemlighållandet. Det krävs visserligen viss aktivitet av näringsidkaren för att hålla informationen hemlig, men några stränga krav ställs inte upp. Också utan särskilda säkerhetsåtgärder kan näringsidkarens intention att hålla informationen hemlig stå helt klar. Frånvaron av säkerhetsåtgärder kan dock givetvis leda till att de anställda inte är eller bör vara medvetna om att informationen är hemlig (prop. 1987/88:155 s 36).

QQFS har i denna del påstått att innehållet i databaserna skyddades på olika sätt. E.KV. har i sitt förhör berättat att lokalerna var låsta, att alla anställda stämplade in och ut med stämpelklocka, att medarbetarna loggade in i databaserna med individuella användarnamn, att databaserna var lösenordsskyddade och att alla anställda undertecknade sekretessavtal. Vidare fanns det sekretessstunnor, där allt utskrivet material som rörde projekten skulle slängas. K.N. har berättat att anställda normalt inte hade tillgång till databaserna utanför kontoret och att det framgick av de sekretessavtal som de anställda skrev på. B.L. har i sitt förhör bekräftat att de anställda hade olika inloggningsuppgifter till databaserna och att alla anställda inte hade tillgång till all information i dessa utan att det fanns fyra nivåer på vilken tillgång man kunde ha. Även E.W. och M.R. har uppgett att de anställda hade egna inloggningsuppgifter till datorerna och databaserna. Det har inte framkommit någon anledning att ifrågasätta dessa uppgifter.

Annan slutsats kan därför inte dras än att det material målet handlar om är sådana uppgifter som QQFS haft intentionen att hålla hemliga.

Nästa fråga blir då om C., E. och U. förstått eller borde ha förstått att det var fråga om företagshemligheter. De har invänt att informationen inte alls hållits hemlig. Alla anställda hade enligt dem samma inloggningsuppgifter till sina datorer och till den server som datorerna var kopplade till. De har vidare uppgett att man ofta lånade varandras arbetsplatser och därmed datorer, uppkopplingar och inloggningar för att utföra parallella arbetsuppgifter. U. har berättat att hon fick listor e-postade till sin privata e-postadress när hon arbetade hemifrån och att det låg utskrivna listor överallt på kontoret samt att listorna skulle slängas i den vanliga papperskorgen eftersom det var dyrt att använda sekretessstunnorna. Ingen berättade för henne vad som var konfidentiellt utan hon drog sina egna slutsatser om detta. C. har berättat att för henne var det frågeformulären som var konfidentiell information. E. har berättat att hon fick filer hemskickade till

sig när hon arbetade hemifrån. Det kunde röra sig om frågeformulär, telefonnummer och adresser. B.C.N.C som var anställd hos QQFS åren 2007 till 2009 har i sitt förhör uppgett att han uppfattade att det var material som QQFS fick från sina kunder som skulle hanteras konfidentiellt.

Mot detta ska ställas att K.N. har berättat att det för henne var självklart att listorna från undersökningarna skulle läggas i sekretesstunnorna, precis som de enkäter som läkarna svarade på. M.R., som arbetat på QQFS sedan hösten -06, har berättat att man har ett lösenord för att logga in på datorn och ett annat för att komma in i databaserna samt att ingen annan har samma inloggningsuppgifter som hon själv. Hon har fått löpande instruktioner om vad som ska slängas var. Hon skulle inte känna sig bekväm med att e-posta över information ur databaserna till en konkurrent eller ta med sig kopior på dessa om hon skulle sluta. Även B.L. har bekräftat att varje anställd hade egna inloggningsuppgifter till databaserna samt att alla anställda inte har tillgång till all information på dessa. E.W., som arbetat hos QQFS åren 2009-2011 har berättat att hon i och för sig inte fick några särskilda instruktioner om vad som var konfidentiell information men att det för henne handlade om vilka kunder man arbetade med, vilken undersökning man gjorde och vilka kontakter man hade med dem som var med i undersökningen. Hon hade inte känt sig bekväm med att skicka information ur databaserna till konkurrenter.

Samtliga personer som varit eller är anställda hos QQFS och som hörts i målet, inklusive U., C. och E. själva, har vidare uppgett att de hela tiden arbetade mot databaserna vid utförandet av olika projekt. Det måste således för de anställda ha stått klart att databaserna var av grundläggande betydelse för utförande av arbetet i bolaget. Inte ens av U:s, C:s och E:s egna uppgifter har framkommit att några andra än de anställda fått ta del av uppgifterna. Av de sekretessavtal som de ostridigt skrivit på framgår att begreppet konfidentiell information ska ha en vidsträckt definition och att det bland annat avser all information som kan ha kommersiellt värde eller behövas i verksamheten. Med insikt om dessa förhållanden, och mot bakgrund av att andra anställda uppfattat att informationen var hemlig, menar tingsrätten att det måste stått klart även för U., C. och E. att det rört sig om företagshemlig information.

Slutligen krävs för att det ska vara fråga om en företagshemlighet att ett röjande av informationen ska vara ägnat att medföra skada i konkurrenshänsende. Tingsrätten menar att det är uppenbart att detta kriterium är uppfyllt i förevarande fall. Som framkommit ovan har tingsrätten gjort bedömningen att C., U. och E. har tagit med Norden- och Beneluxdatabasen respektive Beneluxdatafilen till eVero trots att de insett att det varit fråga om en företagshemlighet. Detta har de gjort i syfte att starta en med QQFS direkt konkurrerande verksamhet. Härigenom har de röjt informationen för eVero. eVero har vidare, som framgått ovan genom företrädarna U., C. och E., använt de uppgifter som funnits i databaserna och datafilen trots medvetenhet om det varit fråga om QQFS företagshemligheter.

4.5 Brott mot lojalitetsplikten?

Tvärtemot vad U., C. och E. påstår menar tingsrätten att de sekretessavtal de undertecknade inte är otydliga eller svåra att förstå. Det har dessutom ålegat dem att för det fall de varit osäkra på vad avtalen betydde ta reda på det genom att fråga sin arbetsgivare. Samtliga har i förhör uppgett att det inte ställt några sådana frågor.

U., C. och E. har under sina respektive anställningar förberett en med QQFS direkt konkurrerande verksamhet. Det framgår bland annat av den affärsplan de tagit fram i februari 2011, enligt vilken de också redan etablerat kontakt med potentiella kunder. De hade vidare vid samma tidpunkt kontakt med Almi Företagspartner AB. De bildade och registrerade eVero i mars 2011 samt tillträdde i ledande positioner i företaget vid samma tidpunkt. Genom U:s, C:s och E:s egna uppgifter har det framkommit att verksamheten var i full gång dagen efter att de hade slutat sina anställningar hos QQFS och att eVero erhöll sitt första uppdrag några dagar senare.

Tingsrätten menar att det är uppenbart att deras agerande inneburit ett brott mot den allmänna lojalitetsplikt som gäller i ett anställningsförhållande.

4.6 Finns skäl för vitesförbud enligt URL och/eller FHL?

Av 53 b § URL framgår att domstolen vid vite får förbjuda den som vidtar eller som medverkar till en åtgärd som innebär intrång att fortsätta med åtgärden. Enligt 57 § URL är bestämmelsen tillämplig även på intrång i katalogskyddet. Ordalydelsen innebär inte att det uppställs ett krav på att intrånget fortfarande pågår för att vitesförbud ska kunna meddelas.

Av 11 § FHL följer att den som har angripit en företagshemlighet vid vite kan förbjudas att utnyttja eller röja företagshemligheten. I lagtexten uppställs inte något krav på att angreppet fortfarande pågår. Inte heller uppställs det, som när det gäller ett interimistiskt förbud, att det skäligen kan befaras att svaranden genom att fortsätta angreppet förringar värdet av företagshemligheten, 13 § FHL.

Som tingsrätten konstaterat ovan har samtliga svaranden medverkat till de åtgärder som innebär intrång i upphovsrätten till databaserna och Benelux-datafilen samt angreppet på företagshemligheten. Det finns därför skäl att meddela vitesförbud mot dem. Utformandet av ett vitesförbud enligt URL ska ta sikte på det specifika intrång som konstaterats i målet och bör inte gå längre än vad som är motiverat i det enskilda fallet. Eftersom Svarandena inte gjort materialet tillgängligt för allmänheten ska det interimistiska förbudet inte heller omfatta den typen av åtgärd varför yrkandena under punkterna iii och iv ska ogillas. Det yrkade vitesbeloppet framstår som skäligt och Svarandena har inte invänt mot beloppets storlek.

4.7 Överlämnande alternativt förstörande av handlingar enligt 14 § FHL?

Förutsättningen för att domstolen ska kunna förordna att en handling ska överlämnas eller förstöras enligt 14 § FHL är att yrkandet riktas mot någon som har handlingen i sin besittning.

Av förhören med E.KV. och K.N. har framkommit hur viktiga databaserna är för det arbete som utförs hos QQFS. Mot bakgrund av att det tog QQFS sex år att nå den årsomsättning som eVero hade under sitt första verksamhetsår finns det mycket som talar för att eVero inte skulle kunna bedriva den verksamhet som det gör utan tillgång till QQFS databaser. Därtill kommer det återopade utdraget ur en Skypekonversation där C. meddelar att hon rensat bort privata e-postadresser ur den belgiska. Detta kan enligt tingsrätten inte tolkas på annat sätt än att hon menar Beneluxdatabasen. Svarandena har själva inte återopat något material som skulle kunna stöda deras uppgifter om att eVero arbetar med helt egna listor. Deras allmänna trovärdighet får även anses som låg mot bakgrund av att deras uppgifter om hur eVero fått tillgång till uppgifterna är motbevisade. Sammanfattningsvis menar tingsrätten att den slutsatsen kan dras att eVero fortfarande har hela eller delar av databaserna och datafilerna i sin besittning.

eVero ska därför förpliktas återlämna materialet till QQFS.

4.8 Skadeståndsfrågan

Genom ovan angivna upphovsrättsintrång samt röjande och utnyttjande av företagshemligheter har U., C. och E. ådragit sig skadeståndsskyldighet enligt såväl 54 § URL som 7 § 1 st FHL.

För att en före detta anställd ska bli skadeståndsskyldig enligt 7 § FHL för förfarande som ägt rum efter att anställningen upphört krävs att det finns synnerliga skäl (2 st). I förarbetena till FHL anges att sådana skäl i allmänhet får anses föreligga om arbetstagaren under sin anställning har förberett ett överförande av hemlig information till en konkurrerande verksamhet (prop. 1987/88:155 s 46, se även AD 2013 nr 24). Det har framkommit att U., C. och E. under sin anställningstid förberett verksamheten i eVero. Det har varit fråga om en med QQFS direkt konkurrerande verksamhet. För att få tillgång till QQFS databaser måste de också rimligen ha förberett ett överförande av informationen till eVero. Det är också de tre som från början drivit verksamheten i eVero. Därtill kommer de sekretessförbindelser som de undertecknat och som enligt sin ordalydelse gällde även efter det att anställningsavtalen upphörde. Det är enligt tingsrätten uppenbart att detta konstituerar synnerliga skäl för att låta skadeståndsskyldigheten omfatta även utnyttjande som skett efter anställningarnas upphörande.

eVero har ådragit sig solidarisk skadeståndsskyldighet enligt FHL eftersom dess ställföreträdare haft insikt om det olovliga angreppet.

Vidare har U., C. och E. genom sina brott mot lojalitetsplikten i anställningsavtalet ådragit sig skadeståndsskyldighet även på denna grund. Utgångspunkten är att svarandena ska svara solidariskt för skadeståndet, vilket framgår av 6 kap. 4 § skadeståndslagen.

Detta innebär sammanfattningsvis att skadeståndsregler i flera olika lagar ska tillämpas.

Av 9 § FHL framgår att skadestånd kan utgå inte bara i form av ekonomiskt skadestånd utan också som allmänt skadestånd genom att hänsyn ska tas till näringsidkarens intresse av att hemligheten inte obehörigen utnyttjas eller röjs och till övriga omständigheter av annan än rent ekonomisk betydelse.

Enligt 54 § URL ska den som i strid mot lagen utnyttjar ett verk till upphovsmannen betala ett skäligt vederlag för utnyttjandet. Med skäligt vederlag avses normalt den licensavgift som borde ha utgått om licens hade upplåtits. Om utnyttjandet skett uppsåtligt eller av oaktsamhet ska ersättning även utgå för annan förlust än uteblivet vederlag samt för lidande och annat förfång.

Enligt 4 kap 1 § skadeståndslagen är arbetstagare ansvarig för skada som han eller hon vållar i tjänsten endast i den mån synnerliga skäl föreligger. En arbetstagare som åsidosätter anställningsavtalet kan vara skyldig att ersätta arbetsgivaren för den skada som kan ha visat sig uppkommit som en följd av brottet mot anställningsavtalet. Skadeståndsskyldighet för U:s, C:s och E:s brott mot anställningsavtalen föreligger under alla förhållanden enligt allmänna kontraktsrättsliga principer.

Skadestånd får, under vissa förutsättningar, med stöd av bestämmelsen i 35 kap 5 § rättegångsbalken bestämmas till ett skäligt belopp

Det blir således fråga om att, med stöd av dessa olika regelverk, göra en samlad bedömning av den skada som QQFS lidit.

Svarandena har endast allmänt invänt att QQFS inte visat att bolaget lidit någon skada och att det påstådda intrånget i vart fall inte har förringat av QQFS påstådd investering.

4.8.1 Beräkning av ekonomiskt skadestånd

I förarbetena till FHL (prop. 1987/88:155 s 26 f och 49 f) samt i rättspraxis har angetts ett antal olika hjälpregler för att beräkna skadestånd för den skada som kan drabba den som utsatts för ett obehörigt angrepp. Det övergripande draget kan sägas vara att spegla värdet i konkurrenshänseende av hemligheten. Bland annat anges att den angripnes förluster i form av utebliven vinst kan läggas till grund för beräkningen. En annan metod kan vara att beräkna den angripnes kostnader, till exempel utvecklingskostnader, för att ta fram hemligheten. Med i beräkningen kan även tas angripnes vinst,

angriparens bevekelsegrunder för angreppet, om det skett uppsåtligt eller av oaktsamhet, varaktigheten på angreppet och parternas inbördes styrkeförhållande.

Att använda sig av en vinstminskningsmetod som beräkningsgrund har i praxis visat sig vanskligt eftersom det är svårt att med säkerhet dra slutsatsen av att en omsättningsminskning beror på angreppet eller inte.

QQFS har gjort gällande att bolaget förlorat uppdrag på grund av eVeros angrepp och att utebliven vinst uppgår till 255 371 kr. Beräkningen utgår ifrån att QQFS skulle ha erhållit de 14 uppdrag som eVero fått under sommaren och hösten 2011 och som QQFS också hade lämnat offert på. Däremot omfattar inte beloppet de uppdrag som eVero skulle kunna fortsätta ta från QQFS i tiden efter november 2011. Mot bakgrund av den åberopade bevisningen, bland annat J.T:s uppgifter, saknas anledning att ifrågasätta beloppet som sådant.

Svarandena har emellertid bestritt att QQFS skulle ha erhållit något av de uppdrag som QQFS påstår sig ha mist i anledning av påstått intrång.

QQFS har gjort gällande att de var ensamma på marknaden om att kunna erbjuda s.k fieldwork services innan eVero påbörjade sin verksamhet och att det därför inte fanns någon annan som kunde ta uppdragen. Vidare har QQFS påstått att åtminstone 12 av QQFS kunder helt eller delvis har gått över till att anlita eVero.

Svarandena har gjort gällande att påståendet inte är riktigt utan att det finns konkurrenter på marknaden. U. har i sitt förhör uppgett att konkurrenterna heter TNS, Intermetra, GFK och Norstadts. Enligt QQFS är de bolagen inte konkurrenter utan uppdragsgivare. Svarandena påstår vidare att eVero vid offertlämnandet har konkurrerat med flera olika företag för att få uppdragen. De har emellertid inte närmare angivit vilka företag de förlorat uppdrag till.

Mot Svarandenas bestridande har QQFS dock inte visat att de varit ensamma på marknaden med den typ av tjänster som de erbjuder innan eVero startade sin verksamhet.

Av utredningen framgår emellertid att QQFS omsättning minskade när eVero började sin verksamhet och att eVero nådde en förhållandevis hög omsättning under sitt första verksamhetsår. I denna del bör beaktas att det av åberopade årsredovisningar framgår att det tog QQFS sex år att nå den omsättning som eVero nådde under sitt första verksamhetsår. K.N. har i sitt förhör uppgett att företrädare för QQFS största uppdragsgivare, W1, till henne uppgett att eVero var billigare och W1 därför anlitat eVero. Dessa omständigheter talar för att det i vart fall funnits ett begränsat antal aktörer på marknaden som tillhandahållit de aktuella tjänsterna. eVeros utnyttjande av databaserna får därför anses påtagligt ha påverkat QQFS konkurrensförmåga. Det mesta talar för att eVero inte hade kunnat erhålla uppdragen om de inte haft tillgång till QQFS kontaktuppgifter. Det är

emellertid enligt tingsrätten vanskligt att på den föreliggande utredningen dra slutsatsen att QQFS under alla förhållanden hade fått alla de uppdrag som gått till eVero. Skadestånd för utebliven vinst kan emellertid, med beaktande av J.T:s uppgifter om att den uteblivna vinsten är lågt beräknad, skäligen uppskattas till yrkat belopp.

QQFS har vidare angett att bolaget haft kostnader för att bygga upp Norden- och Beneluxdatabaserna som uppgår till 10 838 111 kronor. Svarandena har inte bestritt uppgiften. Dessutom har QQFS till stöd för kostnadernas storlek åberopat förhör med J.T. och med E.KV. Mot bakgrund av vad de har uppgett samt vad som i övrigt framkommit om databaserna omfattning och innehåll samt hur informationen i dessa tillförts menar tingsrätten att det inte finns skäl att ifrågasätta investeringskostnadens storlek

Stöd för att bedöma skadan utifrån den skadelidandes investeringskostnad finns i NJA 1998 s 633 (JAHAB-målet). Högsta Domstolen begränsade dock detta till att avse vad angriparen sparat på angreppet.

Någon närmare utredning som visar att eVero sparat in motsvarande kostnader har inte åberopats. Tingsrätten konstaterar att mycket av innehållet i databaserna synes utgöras av uppgifter som inte går att köpa eller är lätt tillgängligt på internet. Det handlar om privata e-postadresser och telefonnummer till läkarna samt de anmärkningar som visar om en läkare alltid är villig att vara med på undersökningar- s k paneldoctors - eller om läkaren inte vill vara med. Å andra sidan finns det inte heller anledning ifrågasätta det som Svarandena uppgett om att det idag är betydligt lättare än för 12 år sedan, när QQFS startade sin verksamhet, att hitta och sammanställa kontaktuppgifter till läkarnas arbetsplatser från internet. Möjligtvis har eVero därför inte sparat in hela kostnaden för inköp av listor. Det arbete som lagts ner på att förfina kontaktuppgifterna får dock sägas vara kostnader som eVero sparat in. Det går däremot inte att dra slutsatsen att eVero sparat in ett belopp motsvarande hela QQFS investeringskostnad.

Enligt 35 kap 5 § rättegångsbalken får rätten, om det är fråga om en inträffad skada och full bevisning inte alls eller endast med svårighet kan föras, uppskatta skadan till skäligt belopp. Bestämmelsen innebär inte att den som yrkar skadestånd befrias från skyldigheten att lägga fram den utredning som skäligen kan åstadkommas. Om däremot den som yrkar skadestånd lägger fram utredning i den mån det är möjligt, har domstolen att uppskatta skadans storlek i övrigt. Tingsrätten menar att det torde vara i princip omöjligt att visa vilka kostnader som eVero sparat in genom att använda sig av redan befintliga databaser med alla de uppgifter som behövdes för verksamheten. Den insparade kostnaden får därför uppskattas till skäligt belopp.

Vid en samlad bedömning menar tingsrätten därför att QQFS skäligen bör ha rätt till ekonomiskt skadestånd uppgående till 9 500 000 kr, inbegripet utebliven vinst.

QQFS intresse av skydd mot obehörigt utnyttjande av databaserna och datafilen kan emellertid inte anses ha blivit fullt ut tillgodosedd om skadeståndet begränsas till ett belopp motsvarande de kostnader som har kommit eVero till godo. QQFS bör därför tillerkännas ytterligare ett belopp i kompensation, d v s ett ideellt skadestånd (jfr JAHAB-målet).

4.8.2 Beräkning av ideellt skadestånd enligt FHL

Det ideella skadeståndet enligt FHL är tänkt att ersätta det intresse näringsidkaren kan tänkas ha av att hemligheten inte obehörigen röjs och andra omständigheter av annan än rent ekonomisk betydelse. Det ideella skadeståndet är vidare tänkt att uppväga ett ekonomiskt skadestånd som understiger vad näringsidkaren hade kunnat få för företagshemligheten om den överlåtits på ett sedvanligt kommersiellt sätt. Det allmänna skadeståndet har även en preventiv funktion av straffliknande karaktär.

Flera omständigheter kan få betydelse vid denna bedömning. Till dessa hör arten och graden av angreppet samt angriparens avsikter med angreppet.

Svarandena har berett sig tillgång till databaser som omfattar drygt 160 000 kontakter och som utgjort den större delen av QQFS fem databaser. Det är fråga om flera tillfällen som man tagit del av databaserna. Avsikten har varit att starta en direkt konkurrerande verksamhet och man har tagit den viktigaste produktionsresursen för att kunna utföra arbetet. Tingsrätten menar att det var fråga om ett mycket allvarligt angrepp på QQFS verksamhet som inte är direkt jämförbart med att man tar med sig t ex ett kundregister som kräver att man bearbetar kunderna. Av den av QQFS åberopade utredningen står klart att Svarandena inte hade kunnat sätta igång med sin verksamhet i den omfattning som skedde utan att de hade haft tillgång till databaserna. Deras egen förklaring om att de enbart använt sig av uppgifter från nätet ter sig i sammanhanget helt osannolik.

Tingsrätten menar att ett allmänt skadestånd skäligen bör utgå med 1 000 000 kr.

4.9 Rättegångskostnader

Vid denna utgång ska Svarandena fullt ut anses som tappande part. QQFS har därmed rätt till ersättning för rättegångskostnad.

QQFS har yrkat ersättning för rättegångskostnader med 2 173 518 kr, varav 1 682 000 kr avser ombudsarvode, 192 000 kr avser eget arbete och 299 518 kr avser utlägg. Av ingiven kostnadsräkning framgår att ombudsarvodet avser ersättning för 580 timmars arbete och eget arbete avser 320 timmar.

QQFS har anfört att det varit fråga om ett mål där inget varit ostridigt och som krävt anlåtande av IT-konsulter varför det yrkade beloppet är skäligt.

Svarandena har överlämnat till tingsrätten att bedöma skäligheten av det yrkade beloppet. Vidare har de anfört att de under alla förhållanden själva ska ha rätt till ersättning för de kostnader de åsamkats med anledning av den del av processen som rörde säljpresentation och kalkylverktyg. De har anfört att flera av grunderna i målet bortföll sent i processen och de kostnader Svarandena åsamkats med anledning av detta uppgår för eVeros del till 20 000 kr och för U., C. och E. till 10 000 kr vardera exklusive mervärdesskatt.

QQFS har anfört att priskalkylverktyget och säljpresentationen endast utgjort en liten del i processen och att något yrkande aldrig framställdes i den delen.

När det först gäller säljpresentation och kalkylverktyg kan konstateras att detta var del i det yrkande om intrångsundersökning som inledde målet. Tingsrätten meddelade beslut om intrångsundersökning utan Svarandenas hörande. Därefter inkom svarandena med yttrande över beslutet. I yttrandet bemötte de påståendena om sannolika skäl för upphovsrättsintrång avseende priskalkylverktyg och säljpresentation. I stämmningsansökan som inkom 21 december 2011 framställdes inget yrkande som avsåg säljpresentation och kalkylverktyg. Däremot uppgavs och utvecklades under ”omständigheter” att dessa hade upphovsrättsligt skydd. Dessa påståenden bemöttes av Svarandena i svaromålet. Inte i någon av de senare inlagorna eller vid den muntliga förberedelsen har dessa handlingar varit närmare på tal. Någon bevisning har inte heller åberopats i dessa delar. Det får fortfarande anses motiverat att beslutet avseende intrångsundersökning även avsåg detta material varför det arbete som lagts ned i anledning av denna inte ska ersättas av QQFS. I övrigt får den del som avsett säljpresentation och kalkylverktyg anses vara av så liten omfattning att den inte ska ersättas av QQFS.

När det gäller skäligheten av yrkandena i övrigt kan konstateras att det varit fråga om ett omfattande mål som inrymt många och komplicerade sak- och rättsförhållanden. Vidare innebär de omständigheterna att målet inleddes som en ansökan om intrångsundersökning och att det meddelats ett interimistiskt vitesförbud att det krävt mer arbete än normalt. Mot bakgrund av målets art och omfattning får den av QQFS yrkade ersättningen anses skälig.

DOMSLUT

1. Med upphävande av det den 2 mars 2012 meddelade interimistiska vitesförbudet förbjuder tingsrätten eVero AB, U.K.G., C.Y. och E.K., att vid vite om 500 000 kr vardera för varje överträdelse förfoga över hela eller delar av Norden- respektive Beneluxdatabasen och Beneluxdatafilen som påträffades vid intrångsundersökning hos eVero AB. Förbudet omfattar att

a) direkt eller indirekt framställa, genom kopiering, sparande i digital form eller på annat sätt oavsett teknik, permanent eller tillfälligt exemplar av Norden- respektive Beneluxdatabasen samt Beneluxdatafilen. Förbudet gäller oavsett om materialet förekommer i ursprungligt, bearbetat, översatt eller

ändrat skick och oavsett om materialet förekommer i skriftlig, digital eller annan form,

b) direkt eller indirekt göra det möjligt för annan att framställa permanent eller tillfälligt exemplar av materialet i punkten a) samt

c) röja eller utnyttja Qualitative and Quantitative Fieldwork Service (QQFS) ABs företagshemligheter i form av hela eller delar av det i punkten a) nämnda materialet.

2. Beslutet i p 1 ska gälla genast utan hinder av att domen inte har vunnit laga kraft.

3. Yrkandet om vitesförbud enligt punkterna iii) och iv) under YRKANDEN ogillas.

4. Tingsrätten förpliktar eVero AB att till Qualitative and Quantitative Fieldwork Service (QQFS) AB genast överlämna samtliga handlingar som härrör från bolaget och som utgör Qualitative and Quantitative Fieldwork Service (QQFS) ABs företagshemlighet.

5. eVero AB, U.K.G., C.Y. och E.K. ska till Qualitative and Quantitative Fieldwork Service (QQFS) AB, solidariskt med varandra, betala 9 500 000 kr i ekonomiskt skadestånd och 1 000 000 kr i allmänt skadestånd jämte ränta enligt 6 § räntelagen på respektive belopp från dagen för delgivning av stämningsansökan till dess betalning sker.

6. Svarandena ska solidariskt med varandra betala ersättning för Qualitative and Quantitative Fieldwork Service (QQFS) ABs rättegångskostnad med 2 173 518 kr, varav 1 682 000 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt lag.

7. Sekretessbestämmelsen i 36 kap 2 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska fortsätta att vara tillämplig på uppgifter som lagts fram vid förhandling inom stängda dörrar och som kan röja QQFS företagshemligheter i form av Norden- och Beneluxdatabaserna.